Lietas arhīva Nr. KA04-0003-18/10
ECLI:LV:RAT:2018:0416.58300099000.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2018.gada 16.aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija:
tiesas sēdes priekšsēdētāja, tiesnese Žaneta Vēvere
tiesnese Smaida Gļazere
tiesnese Brigita Būmeistere
piedaloties prokuroriem Andim Šķēlem, Uldim Kursinskim
aizstāvjiem Ērikam Štālbergam, Sandim Sproģim

atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu /pers. H/, personas kods /personas kods/, un /pers. I/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā saistībā ar apsūdzētā /pers. H/ aizstāvja A.Šķēles apelācijas sūdzību par Liepājas tiesas 2012.gada 5.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. H/ ir atzīts par vainīgu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, kas paredzēti Latvijas Krimināllikuma 190.pantā un 218.panta otrajā daļā, un sodīts pēc Krimināllikuma 190.panta ar naudas sodu 4 (četru) minimālo mēnešalgu - Ls 800 (astoņi simti latu) apmērā, pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) gadiem, bez mantas konfiskācijas, neatņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, pilnīgi saskaitot piespriestos sodus, galīgais sods /pers. H/ noteikts brīvības atņemšana uz 2 (diviem) gadiem, naudas sods 4 (četru) minimālo mēnešalgu - Ls 800 (astoņi simti latu) apmērā, bez mantas konfiskācijas, neatņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu, piespriestais brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 (vienu) gadu.

Ar minēto spriedumu /pers. I/ atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) gadu 6 (sešiem) mēnešiem, bez mantas konfiskācijas, neatņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu, piespriestais brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 (vienu) gadu.

/pers. I/ minēto tiesas spriedumu nav pārsūdzējis.

No /pers. I/ un /pers. H/ solidāri par labu valstij piedzīts nodarītais mantiskais zaudējums Ls 24725,94 apmērā.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. H/ (pirms laulībām /pers. J/) atzīts par vainīgu un notiesāts par to, ka viņš izvairījās no nodokļu nomaksas, samazināja un slēpa peļņu un citus ar nodokļiem apliekamos objektus, ar to nodarot zaudējumus valstij lielā apmērā, kā arī viltoja oficiālus dokumentus, kas piešķir tiesības, kā arī izmantoja viltotus dokumentus.

Saskaņā ar pirmās instances tiesas spriedumu noziedzīgais nodarījums izdarīts šādos apstākļos:

1998.gada augustā, pirmstiesas izmeklēšanā konkrēti nenoskaidrotā datumā, /pers. J/ (tagad /pers. H/ ierosināja /pers. I/ nodibināt un reģistrēt uz /pers. I/ vārda uzņēmējdarbību. Pēc /pers. I/ piekrišanas šim piedāvājumam /pers. J/ (tagad /uzvārds/) noorganizēja SIA /Nosaukums/ dibināšanai nepieciešamo dokumentu sagatavošanu, bet /pers. I/ tos parakstīja un iesniedza Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistram, un SIA /Nosaukums/a r /reģistrācijas numurs/ tika reģistrēta 1998.gada 12.augustā. Pēc /pers. J/ (tagad /pers. H/) ierosinājuma 1998.gada 13.augustā SIA /Nosaukums/ īpašnieks un direktors /pers. I/ izsniedza pilnvaru /pers. J/ (tagad /pers. H/) pārvaldīt un pārzināt minēto uzņēmējdarbību, slēgt tās vārdā darījumus un rīkoties ar finanšu līdzekļiem, kā arī parakstīties SIA /Nosaukums/vārdā. SIA /Nosaukums/ uzņēmējdarbības uzsākšanai, kā arī tās veikšanas laikā /pers. J/ (tagad /uzvārds/) sniedza nepieciešamās ziņas un parakstīja dokumentus SIA /Nosuakums/kā nodokļu maksātāja reģistrācijai, organizēja saimnieciskos darījumus un vienojās par to nosacījumiem, aizpildīja darījumu un pārskata dokumentus vai organizēja to aizpildīšanu, kā arī deva /pers. I/ norādījumus uzņēmējdarbības vārdā parakstīt dokumentus, veikt naudas izņemšanu kredītiestādēs un citas darbības. /pers. I/ pēc /pers. J/ (tagad /pers. H/) norādījumiem atvēra SIA /Nosaukums/kontus kredītiestādēs, saņēma preču pavadzīmju-rēķinu veidlapas, parakstīja darījumu un citus dokumentus, kā arī kredītiestādēs saņēma skaidru naudu un nodeva to /pers. J/ (tagad /pers.H/) vai citām viņa norādītām personām. Laikā no 1998.gada 19.augusta līdz 1999.gada 30.aprīlim SIA /Nosaukums/ veica uzņēmējdarbību, piegādājot preces un sniedzot pakalpojumus 1998.gadā kopā ne mazāk kā Ls 44954,04 vērtībā (bez pievienotās vērtības nodokļa), bet 1999.gadā kopā ne mazāk kā Ls 33021,76 vērtībā (bez pievienotās vērtības nodokļa), iesniedzot Valsts ieņēmumu dienesta Liepājas nodaļas nodokļu inspekcijā SIA /Nosaukums/ pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas par 1998.gada septembri un 1998.gada 4.ceturksni, kurās bija norādīta samazināta apliekamo darījumu kopējā vērtība un priekšnodokļa maksājumi uzņēmējsabiedrībām, kas nebija reģistrētas Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā un Valsts ieņēmumu dienestā kā ar pievienotās vērtības nodokli apliekamas personas. Kā arī, neiesniedzot SIA /Nosaukums/gada pārskatu par 1998.gadu un deklarācijas un pārskatus par veiktajiem saimnieciskajiem darījumiem un gūtajiem ienākumiem laikā no 1999.gada janvāra līdz aprīlim, SIA /Nosaukums/ īpašnieks un direktors /pers. I/ un pilnvarotais pārstāvis /pers. J/ (tagad /pers. H/) samazināja un slēpa ar nodokļiem apliekamos objektus un izvairījās no nodokļu nomaksas:

- samazinot apliekamo objektu - SIA /Nosaukums/apliekamos darījumus 1998.gadā Ls 25713,08 vērtībā un nelikumīgi norādot samaksāto priekšnodokli Ls 3540,36 apmērā, izvairījās no pievienotās vērtības nodokļa nomaksas par 1998.gadu Ls 7562,13 apmērā;
- slēpjot apliekamo objektu - SIA /Nosaukums/ apliekamo ienākumu 1998.gadā Ls 44879,58 apmērā, izvairījās no uzņēmumu ienākuma nodokļa nomaksas par 1998.gadu Ls 11219,90 apmērā;
- slēpjot apliekamo objektu - SIA /Nosaukums/ apliekamos darījumus 1999.gadā Ls 33021,76 vērtībā, izvairījās no pievienotās vērtības

nodokļa nomaksas par 1999.gadu Ls 5943,91 apmērā.

Tā /pers. I/, kā SIA /Nosaukums/ īpašnieks un direktors, un /pers. J/ (tagad /pers. H/), kā SIA /Nosaukums/ pilnvarotais pārstāvis, pārkāpa:

- likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.pantu, kas nosaka, ka nodokļu maksātāju pienākums ir aprēķināt maksājamo nodokļu summas, noteiktajā termiņā un pilnā apmērā nomaksāt nodokļus, deklarēt taksācijas perioda ienākumus un citus ar nodokļiem apliekamos objektus (likuma redakcijā līdz 1999.gada 31.decembrim);

- likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 2., 10., 11., un 12.pantu, kas nosaka, ka ar pievienotās vērtības nodokli apliekamie darījumi ir preču piegāde, pakalpojumu sniegšana un, ka ar pievienotās vērtības nodokli apliek visu ar šo nodokli apliekamo darījumu vērtību, ka priekšnodokļa atskaitījumus nedrīkst veikt par iegādātajām precēm vai saņemtajiem pakalpojumiem, ko piegādājušas vai sniegušas personas, kuras nav reģistrējušās Valsts ieņēmumu dienestā kā apliekamās personas, kā arī, ka apliekamā persona iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam nodokļa deklarāciju ar nodokļa aprēķinu par taksācijas periodu, kā arī iemaksā budžetā nodokli par taksācijas periodu 15 dienu laikā pēc taksācijas perioda beigām (likuma redakcijā līdz 1999.gada 13.maijam);

-likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 3., 4., un 22.pantu, kas nosaka, ka ar nodokli apliekamais objekts ir peļņas apjoms pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas, un ka maksātājs patstāvīgi sastāda nodokļa deklarāciju un iesniedz to Valsts ieņēmumu dienestam vienlaikus ar gada pārskatu (likuma redakcijā līdz 1999.gada 31.decembrim).

Ar savām augstāk minētajām darbībām /pers. J/ (tagad /pers. H/), samazinot un slēpjot peļņu un citus ar nodokli apliekamos objektus, un izvairoties no nodokļu nomaksas, nodarīja zaudējumus valstij lielā apmērā par kopējo summu Ls 24725,94.

Ar šādām savām darbībām /pers. H/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā.

/pers. L/ ar pirmās instances tiesas spriedumu atzīts par vainīgu un notiesāts par to, ka viņš izvairījās no nodokļu nomaksas, samazināja un slēpa peļņu un citus ar nodokļiem apliekamus objektus, ar to nodarot zaudējumus valstij lielā apmērā un ar savām augstāk minētajām darbībām izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts 218.panta otrajā daļā.

Bez tam, ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. J/ (tagad /pers. H/) atzīts par vainīgu un notiesāts pēc Latvijas Krimināl kodeksa 190.panta. Saskaņā ar pirmās instances tiesas spriedumu noziedzīgs nodarījums izdarīts šādos apstākļos:

1998.gada 17.novembrī /pers. J/ (tagad /pers. H/), izmantojot viņa rīcībā esošo Rīgas Komercbankas čeka Nr.554119 veidlapu ar SIA /Nosaukums/ direktora /pers. I/ parakstu, aizpildīja čeku par Ls 1120 saņemšanu no konta Nr.2010327529. Čekā kā naudas saņēmēju /pers. J/ (tagad /Pers. H/) norādīja /pers. O/, ierakstot minētajā dokumentā /pers. O/ personas un pases datus. Minēto čeku /pers. J/ (tagad /pers. H/) naudas saņemšanai iesniedza Rīgas Komercbankas Liepājas filiālē, saņēma skaidru naudu Ls 1120 apmērā un par to čekā parakstījās /pers. O/ vārdā, tā viltojot oficiālu dokumentu un izmantojot to naudas saņemšanai, tas ir, mantkārīgā nolūkā.

Laikā no 1998.gada 20.novembra līdz 1998.gada 30.decembrim /pers. J/ (tagad /Pers. H/), aizpildot SIA /Nosaukums/ kokmateriālu transporta pavadzīmes-rēķinus par kokmateriālu piegādi SIA /Nosaukums/minētajos dokumentos kā automobiļu vadītājus – kravu pārvadātājus norādīja personas, kuras faktiski minētos pārvadājumus neveica, kā arī pavadzīmēs parakstījās šo personu vietā, tā viltojot minētos dokumentus. Norādītajā veidā /pers. J/ (tagad /pers. H/) viltoja šādas pavadzīmes-rēķinus:

- KA-II Nr.194851, datētu ar 1998.gada 20.novembri, norādot, ka kravu pārvadā /pers. R/;
- KA-II Nr.194852, datētu ar 1998.gada 26.novembri, norādot, ka kravu pārvadā /pers. R/;
- KA-II Nr.194855, datētu ar 1998.gada 15.decembri, norādot, ka kravu pārvadā /pers. R/;
- KA-II Nr.194856, datētu ar 1998.gada 16.decembri, norādot, ka kravu pārvadā /pers. R/;
- KA-II Nr.194857, datētu ar 1998.gada 17.decembri, norādot, ka kravu pārvadā /pers. R/;
- KA-II Nr.194860, datētu ar 1998.gada 21.decembri, norādot, ka kravu pārvadā /pers. R/;
- KA-II Nr.194886, datētu ar 1998.gada 28.decembri, norādot, ka kravu pārvadā /pers. S/;
- KA-II Nr.194888, datētu ar 1998.gada 30.decembri, norādot, ka kravu pārvadā /pers. S/.

Norādītās kokmateriālu transportēšanas pavadzīmes-rēķinus, kuras bija viltotas daļā par automobiļu vadītājiem – kravu pārvadātājiem, /pers. J/ (tagad /pers. H/) izsniedza SIA /Nosaukums/ pārstāvjiem kā pamatojuma dokumentus samaksas pārskaitīšanai uz SIA "DNG" bankas kontu par piegādātajiem kokmateriāliem, tas ir, izmantoja mantkārīgā nolūkā.

Ar šādām savām darbībām /pers. J/ (tagad /uzvārds/) izdarīja noziegumu, kas paredzēts Latvijas Krimināl kodeksa 190.pantā.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apsūdzētā /pers. H/ aizstāvis zvērināts advokāts Ē.Štālbergs iesniedza apelācijas sūdzību, kurā lūdz Liepājas tiesas 2012.gada 5.jūnija spriedumu atcelt daļā par /pers. H/ notiesāšanu un attaisnot /pers. H/. Sūdzībā norādīts, ka sprieduma nepareizība izpaužas šādos apstākļos.

Pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas tiesa atzinusi par pierādītu to, ka /pers. H/, samazinot un slēpjot peļņu un citus ar nodokli apliekamos objektus, un izvairoties no nodokļu nomaksas, nodarīja zaudējumus valstij lielā apmērā par kopējo summu Ls 24725,94.

Pēc tiesas ieskata, likuma pārkāpums izpaudies tajā, ka SIA /Nosaukums/ veica uzņēmējdarbību, piegādājot preces un sniedzot pakalpojumus. Iesniedzot Valsts ieņēmumu dienesta Liepājas nodaļas nodokļu inspekcijā SIA /Nosaukums/ pievienotās vērtības deklarācijas par 1998.gada septembri un 1998.gada 4.ceturksni, bija norādīta samazināta apliekamo darījumu kopējā vērtība un priekšnodokļa maksājumi uzņēmējsabiedrībām, kas nebija reģistrētas Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā un Valsts ieņēmumu dienestā kā ar pievienotās vērtības nodokli apliekamas personas. Kā arī, neiesniedzot SIA /Nosaukums/ gada pārskatu par 1998.gadu un deklarācijas un pārskatus par veiktajiem saimnieciskajiem darījumiem un gūtajiem ienākumiem laikā no 1999.gada janvāra līdz aprīlim, SIA /Nosaukums/ īpašnieks un direktors /pers. I/ un pilnvarotais pārstāvis /pers. H/ samazināja un slēpa ar nodokļiem apliekamos objektus un izvairījās no nodokļu nomaksas. Vienlaicīgi tiesa spriedumā atzinusi, ka gan /pers. I/, gan /pers. H/ kā /pers. I/ pilnvarotā persona ir Krimināllikuma 218.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma subjekti.

Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka tiesa nepamatoti paplašināti tulkojusi publisko tiesību normas, uzskatot, ka /pers. H/ kā /pers. I/ pilnvarota persona nes atbildību juridiskās personas lietā. Sūdzības iesniedzējs norāda, ka nozieguma subjekts pēc Krimināllikuma 218.panta ir pieskaitāma fiziska persona, kuras pienākums ir maksāt valsts noteiktos nodokļus vai tiem pielīdzināmos maksājumus, un uzdod jautājumu, ar ko ir konstatēts, ka /pers. H/ kā fiziskai personai bija pienākums maksāt par SIA /Nosaukums/nodokļus, sniegt atskaites Valsts ieņēmumu dienestā gada pārskatu u.t.t. izsniegtā pilnvarojuma robežās, un vai vispār viņš to varēja fiziski izdarīt.

Atbilstoši likumam "Par nodokļiem un nodevām", iedzīvotāju ienākumu nodoklis un uzņēmuma ienākumu nodoklis veido vienotu ienākuma nodokļa sistēmu, bet ir dažādi. Līdz ar to, norādot spriedumā, ka /pers. H/ kā fiziskai personai bija pienākums maksāt uzņēmuma ienākumu nodokli, ir absurds, jo /pers. H/ nav rīkojies individuāli, nav bijis SIA /Nosaukums/ koleģiālās institūcijas loceklis, vai īstenojis kontroli juridiskās personas ietvaros, kā arī neatradās juridiskās personas dienestā, bet darbojās konkrēta pilnvarojuma robežās.

/pers. H/ pienākumus un pilnvarojuma apjomu, kā juridiskās personas, var konstatēt pēc /pers. I/ izsniegtās pilnvaras, kuru viņš pēc būtības neapstrīd. Pienākumus, kuri /pers. H/ tiek inkriminēti kā noziedzīgi (Liepājas tiesas spriedums – 2.lpp.), izsniegtā pilnvara neparedzēja un viņš objektīvu iemeslu dēļ nevarēja veikt inkriminētās darbības – iesniegt gada atskaites u.t.t.

Pretruna ir arī tajā apstāklī, ka /pers. I/ kā juridiskās personas pārstāvis tiek notiesāts par tām pašām darbībām, par kurām tiek notiesāts /pers. H/ kā pilnvarota persona.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka ir pārkāpti Krimināllikuma nosacījumi attiecībā par soda individualizāciju, jo vienlaicīgi vienas un tās pašas darbības nevar inkriminēt SIA amatpersonai un amatpersonas pilnvarotai personai. Sava viedokļa pamatošanai sūdzības iesniedzējs citē Krimināllikuma 12.pantu, Civillikuma astoņpadsmitās nodaļas 1.daļas Vispārīgos noteikumus un Civillikuma 2289.pantu.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka lietā nav strīds, ka /pers. I/ vadīja uzņēmumu, par ko liecina arī tiesas spriedums attiecībā pret viņu kā personu, kuram bija pienākums kā juridiskās personas pārstāvim maksāt nodokļus.

Sūdzības iesniedzēja ieskatā, tiesa nav ņēmusi vērā to, ka, saskaņā ar tai laikā spēkā esošo normatīvo bāzi, uzņēmējam nebija pienākums pārliecināties par darījuma partnera rīcību vai veikt izmeklēšanas darbības saistībā ar viņa reģistrāciju PVN maksātāju reģistrā. No vienas puses uzskatot, ka SIA /Nosaukums/ bija jāmaksā PVN un citu nodokļu maksājumi, tiek atzīts, ka šie darījumi ir notikuši, bet nav pareizi norādīts darījuma partneris. Bet, tā kā darījums tiek atzīts par notikušu, tad arī darījuma partneris ir bijis. Tiesa nav vērtējusi vienu no versijām, ka, ja tieši šis darījuma partneris, nevēlēdamies maksāt nodokļus, ir apkrāpis SIA /Nosaukums/apzināti vai kļūdaini norādot nepareizus savus datus pavadzīmē.

Nozieguma objektīvā puse Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredz, ka izvairīšanās no nodokļu un tiem pielīdzināmo maksājumu nomaksas notiek, ja persona bez attaisnojošiem iemesliem noteiktā termiņā neizdara maksājumus, slēpšana vai samazināšana, ja nodokļu deklarācijās noslēpj vai samazina nodokļu bāzi un no tās aprēķināto nodokļu summu. Šai sakarā likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 3., 4., 22.pantā ir noteikts, ka maksātājs patstāvīgi sastāda nodokļa deklarāciju un iesniedz to Valsts ieņēmumu dienestam vienlaikus ar gada pārskatu. /pers. H/ to juridiski nevarēja izdarīt, jo izsniegtā pilnvarojuma apjoms to neparedzēja. Reālais "uzņēmuma vadītājs", kā norādīts tiesas spriedumā, nav juridisks termins, jo /pers. I/ rīcībspēju neviens nav apstrīdējis. Pēc šādas tiesas "loģikas" atbildība par pārkāpumu būs pasažierim, kurš licis automašīnas vadītājam braukt zem aizliedzoša signāla.

Tālāk sūdzībā norādīts, ka attiecībā par /pers. H/ notiesāšanu pēc Latvijas Krimināl kodeksa 190.panta tiesas sprieduma nepareizība izpaužas šādos apstākļos.

Ar spriedumu tiek atzīts, ka laika periodā no 1998.gada 20.novembra līdz 1998.gada 30.decembrim /pers. H/, aizpildot SIA /Nosaukums/ kokmateriālu transporta pavadzīmes – rēķinus par kokmateriālu piegādi SIA /Nosaukums/ Nr.194851, 194852, 194855, 194856, 194857, 194860, 194886, 194888, pavadzīmēs parakstījās personu vietā, tā viltojot minētos dokumentus. Lietā ir ekspertīzes slēdziens, kurš veikts ne uz oriģinālu dokumentu pamata. Kā norādīts tiesas spriedumā, "Izlemt jautājumu kategoriskā formā nav bijis iespējams, jo ekspertīzei netika iesūtīti dokumentu oriģināli". Jautājums, vai eksperta rīcībā esošās dokumentu kopijas atbilst oriģināliem, tā arī netika noskaidrots, un visi tālākie tiesas secinājumi ir pieņēmumi. Bez tam jāņem vērā, ka sodu Ls 5000 apmērā par nepareizi aizpildītām pavadzīmēm-rēķiniem Valsts ieņēmumu dienests uzlika SIA /Nosaukums/un likums neparedz dubultu sodīšanu par vienu un to pašu.

Attiecībā par tiesas inkriminēto, ka /pers. H/ ir viltojis Rīgas Komercbankas čeku Nr.554119, tiesa vispār nav vērtējusi /pers. V/ liecības un nav norādījusi, kādu iemeslu dēļ tā dod vairāk ticamību vienām šīs personas liecībām, bet otrām nē. Pats naudas noņemšanas fakts nav apstrīdēts, tas nav atzīts par pretlikumīgu un šajā daļā uzskatāms kā trešās personas - tiesas iejaukšanās divu personu juridiskā darījumā, par ko ir norādīts Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta spriedumā. Pierādījumi, ka minēto naudu piesavinājies /pers. H/, lietā nav.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2013.gada 30.septembra spriedumu ir atcelts Liepājas tiesas 2012.gada 5.jūnija sprieduma daļā par /pers. I/ noteikto sodu un /pers. H/ notiesāšanu pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas un Latvijas Krimināl kodeksa 190.panta. /pers. I/ sodīts pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas, piemērojot Krimināllikuma 55.pantu.

Savukārt /pers. H/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 218.panta otrās daļas, piemērojot Krimināllikuma 55.pantu.

Celtajā apsūdzībā pēc Latvijas Krimināl kodeksa 190.panta /pers. H/ atzīts par nevainīgu un attaisnots.

Pārējā daļā spriedums atstāts negrozīts.

Liepājas prokuratūras prokurors A.Šķēle iesniedza kasācijas sūdzību, kurā lūdza atcelt Rīgas apgabaltiesas 2013.gada 30.septembra spriedumu un lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesai apelācijas instances tiesā.

Kasācijas sūdzību iesniedza arī apsūdzētā aizstāvis – zvērināts advokāts Ē.Štālbergs, kurā lūdza atcelt Rīgas apgabaltiesas 2013.gada 30.septembra spriedumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Latvijas Republikas Augstākā tiesa ar 2014.gada 25.februāra lēmumu nolēma atcelt Rīgas apgabaltiesas 2013.gada 30.septembra spriedumu daļā par /pers. H/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 218.panta otrās daļas, daļā par /pers. I/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas, un lietu šajā daļā nosūtīt jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesā.

Pārējā daļā apelācijas instances tiesas spriedums atstāts negrozīts.

Atkārtoti izskatot lietu apelācijas instances tiesas sēdē, apsūdzētais /pers. H/ uzturēja aizstāvja iesniegto apelācijas sūdzību uz tajā izklāstītajiem motīviem, kuru uzturēja arī aizstāvis, un lūdza atcelt Liepājas tiesas spriedumu par /pers. H/ notiesāšanu un attaisnot /pers. H/ pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas.

Prokurors A.Šķēle apelācijas sūdzību neatzina par pamatotu, izteiksies tiesu debatēs.

Prokurors U.Kursinskis lūdza apelācijas sūdzību noraidīt un pirmās instances tiesas spriedumu daļā par apsūdzēto /pers. I/ un /pers. H/ notiesāšanu pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas atstāt negrozītu, bet lūdza atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā par sodu /pers. H/ un /pers. I/, un proti, /pers. I/ lūdz sodīt ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu, piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz vienu gadu, /pers. H/ sodīt ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu, piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz vienu gadu.

Krimināllietu tiesas kolēģija, pārbaudījusi un novērtējusi krimināllietā esošos pierādījumus, atzīst, ka /pers. H/ (agrāk /pers. J/) izvairījās no nodokļu nomaksas, samazināja un slēpa peļņu un citus ar nodokļiem apliekamos objektus ar to nodarot zaudējumus valstij lielā apmērā, bet /pers. I/ atbalstīja izvairīšanos no nodokļa nomaksas un ar nodokļiem apliekamo objektu samazināšanu un slēpšanu, kā rezultātā valstij tika nodarīti zaudējumi lielā apmērā, un proti:

1998.gada augustā, pirmstiesas izmeklēšanā konkrēti nenoskaidrotā datumā, /pers. H/ ierosināja /pers. I/ nodibināt un reģistrēt uz /pers. I/ vārda uzņēmējdarbību. Pēc /pers. I/ piekrišanas šim piedāvājumam /pers. H/ noorganizēja SIA /Nosaukums/dibināšanai nepieciešamo dokumentu sagatavošanu, bet /pers. I/ tos parakstīja un iesniedza Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistram, un 1998.gada 12.augustā tika reģistrēta SIA /Nosaukums/ ar /Reģistrācijas numurs/. Pēc /pers. H/ ierosinājuma 1998.gada 13.augustā SIA /Nosaukums/ īpašnieks un direktors /pers. I/ izsniedza pilnvaru /pers. H/ pārvaldīt un pārzināt minēto uzņēmējdarbību, slēgt tās vārdā darījumus un rīkoties ar finanšu līdzekļiem, kā arī parakstīties SIA /Nosaukums/ vārdā. SIA /Nosaukums/ uzņēmējdarbības uzsākšanai, kā arī tās veikšanas laikā /pers. H/ sniedza nepieciešamās ziņas un parakstīja dokumentus SIA /Nosaukums/ kā nodokļu maksātāja reģistrācijai, organizēja saimnieciskos darījumus un vienojās par to nosacījumiem, aizpildīja darījumu un pārskata dokumentus vai organizēja to aizpildīšanu, kā arī deva /pers. I/ norādījumus uzņēmējsabiedrības vārdā parakstīt dokumentus, veikt naudas izņemšanu kredītiestādēs un citas darbības. /pers. I/ pēc /pers. H/ norādījumiem atvēra SIA /Nosaukums/ kontus kredītiestādēs, saņēma preču

pavadzīmju-rēķinu veidlapas, parakstīja darījumu un citus dokumentus, kā arī kredītiestādēs saņēma skaidru naudu un nodeva to /pers. H/ vai citām viņa norādītām personām. Laikā no 1998.gada 19.augusta līdz 1999.gada 30.aprīlim SIA /Nosaukums/ veica uzņēmējdarbību, piegādājot preces un sniedzot pakalpojumus 1998.gadā kopā ne mazāk kā Ls 44954,04 vērtībā (bez pievienotās vērtības nodokļa), bet 1999.gadā kopā ne mazāk kā Ls 33021,76 vērtībā (bez pievienotās vērtības nodokļa).

Iesniedzot Valsts ieņēmumu dienesta Liepājas nodaļas nodokļu inspekcijā SIA /Nosaukums/pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas par 1998.gada septembri un 1998.gada 4.ceturksni, kurās bija norādīta samazināta apliekamo darījumu kopējā vērtība un priekšnodokļa maksājumi uzņēmējsabiedrībām, kas nebija reģistrētas Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā un Valsts ieņēmumu dienestā kā ar pievienotās vērtības nodokli apliekamas personas, kā arī neiesniedzot SIA /Nosaukums/gada pārskatu par 1998.gadu un deklarācijas un pārskatus par veiktajiem saimnieciskajiem darījumiem un gūtajiem ienākumiem laikā no 1999.gada janvāra līdz aprīlim, SIA /Nosaukums/ pilnvarotais pārstāvis, kas bija uzņēmuma reālais vadītājs /pers. H/ samazināja un slēpa ar nodokļiem apliekamos objektus un izvairījās no nodokļu nomaksas, un tādā veidā pārkāpa likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.pantu (likuma redakcijā līdz 1999.gada 31.decembrim); likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 2., 10., 11. un 12.pantu (likuma redakcijā līdz 1999.gada 13.maijam); likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 3., 4. un 22.pantu (likuma redakcijā līdz 1999.gada 31.decembrim), bet SIA /Nosaukums/ īpašnieks un direktors /pers. I/ atbalstīja iepriekš minētās darbības.

Samazinot apliekamo objektu – SIA /Nosaukums/apliekamos darījumus 1998.gadā Ls 25713,08 vērtībā un nelikumīgi norādot samaksāto priekšnodokli Ls 3540,36 apmērā, SIA /Nosaukums/ izvairījās no pievienotās vērtības nodokļa nomaksas par 1998.gadu Ls 7562,13 apmērā.

Slēpjot apliekamo objektu – SIA /Nosaukums/apliekamo ienākumu 1998.gadā Ls 44879,58 apmērā, SIA /Nosaukums/ izvairījās no uzņēmumu ienākuma nodokļa nomaksas par 1998.gadu Ls 11219,90 apmērā.

Slēpjot apliekamo objektu – SIA /Nosaukums/ apliekamos darījumus 1999.gadā Ls 33021,76 vērtībā, SIA /Nosaukums/ izvairījās no pievienotās vērtības nodokļa nomaksas par 1999.gadu Ls 5943,91 apmērā, samazinot un slēpjot peļņu un citus ar nodokli apliekamus objektus, un izvairoties no nodokļu nomaksas.

Ar augstāk norādītajām darbībām /pers. H/ nodarīja valstij zaudējumus lielā apmērā par kopējo summu Ls 24725,94 un tas ir 35181,84 *euro*, un izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā, bet /pers. I/ ar augstāk norādītajām darbībām atbalstīja SIA /Nosaukums/ izvairīšanos no nodokļu nomaksas un ar nodokli apliekamo objektu samazināšanu un slēpšanu, kā rezultātā valstij nodarīti zaudējumi lielā apmērā par kopējo summu Ls 24725,94, tas ir 35181,84 *euro* un tādā veidā izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 218.panta otrajā daļā.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietas materiālus un uzklausījusi procesā iesaistītās personas, Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka apsūdzētā /pers. H/ aizstāvja apelācijas sūdzība ir noraidāma, bet pirmās instances tiesas spriedums ir atceļams daļā par /pers. H/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas un viņam noteikto galīgo sodu, daļā par /pers. I/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas.

Krimināllietu tiesas kolēģija secina, ka pirmās instances tiesa pareizi konstatējusi lietas faktiskos apstākļus, bet kļūdaini atzinusi juridisko kvalifikāciju un dalības formu.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka ņemot vērā, ka pirmās instances tiesa pareizi konstatējusi lietas faktiskos apstākļus, bet kļūdaini piemēroja tiesību normu, ir pamats taisīt notiesājošu spriedumu, jo apsūdzēto vaina ir nešaubīgi pierādīta ar likumā noteiktā kārtībā nostiprinātiem pierādījumiem, kas ir sīki izklāstīti pirmās instances tiesas spriedumā un pareizi novērtēti.

Līdz ar to, tiesas kolēģija atzīst par iespējamu neatkārtot pirmās instances tiesas spriedumā minētos pierādījumus un atzinumus, bet sniegt atzinumus par apelācijas sūdzībā un aizstāvja tiesu debatēs norādītajiem iebildumiem.

Izvērtējot apsūdzēto /pers. H/ un /pers. I/ faktiskās darbības, kas norādītas aprakstošajā daļā, kopsakarā ar lietā iegūtajiem un tiesas izmeklēšanā pārbaudītajiem pierādījumiem, Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka nav pamats atzīt, ka /pers. I/ izvairījās no nodokļu nomaksas, samazināja un slēpa peļņu un citus ar nodokļiem apliekamos objektus, ar to nodarot zaudējumus valstij lielā apmērā, jo viņš nebija šī noziedzīgā nodarījuma izdarītājs, bet piedalījās tā izdarīšanā kā atbalstītājs.

Apelācijas instances tiesas sēdē apsūdzētais /pers. H/ savu vainu viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā neatzina un nevēlējās sniegt liecības, bet norādīja, ka atbildēs uz jautājumiem, un paskaidroja, ka uztur savas pirmās instances tiesā sniegtās liecības.

Uz uzdotajiem jautājumiem /pers. H/ paskaidroja, ka viņš nebija saimnieciskās darbības vadītājs SIA /Nosaukums/Viņš nodarbojās ar dokumentu formēšanu.

Viņš /pers. I/ palīdzēja ar kokmateriālu uzkraušanu, mērīšanu, ar saimnieciskajiem darbiem, ievietoja sludinājumus, meklēja pircējus un pārdevējus kokmateriāliem. Viņš aizpildīja pavadzīmes, kuras parakstīja /pers. I/. Bija reizes, kad šoferi paši aizpildīja pavadzīmes. Viņš nepārbaudīja, ko šoferi aizpildīja. Nevar neko paskaidrot par šoferu /pers. R/, /pers. S/ sniegtajām liecībām.

Pilnvara viņam dota pēc viņa un /pers. I/ vienošanās, kura neuzlika viņam par pienākumu vest grāmatvedību, to darīja pats /pers. I/.

Viņam nebija paraksta tiesību SIA /Nosaukums/Viņi ar /pers. I/ vienojās, ka /pers. I/ vadīs uzņēmumu. Bija pārliecināts, ka VID brīdina uzņēmumu, nevis viņu kā pilnvaroto pārstāvi par atskaišu, pārskatu, deklarāciju iesniegšanas kārtību un termiņu, un viņš neko nedarīja no tā, par ko VID brīdināja uzņēmumu. Viņš tikai nodeva informāciju /pers. I/. Viņš neatceras, vai nesis VID deklarāciju, kas ir lietas materiālu (1.sēj. 92.lpp.) /pers. I/ slēdza līgumus, neatceras, vai viņš ir slēdzis kādu līgumu.

Ir saņēmis no /pers. I/ skaidru naudu, izņemtu no SIA /Nosaukums/ bankas konta, bet neatceras, kādam nolūkam, kāds tam bija pamatojums.

Izņemt skaidru naudu no SIA /Nosaukums/ bankas konta gāja ar /pers. I/, kuram bija paraksta tiesības. Nav šo izņemto skaidro naudu paturējis sev. Domā, ka /pers. I/ liecināja tā, lai noņemtu atbildību no sevis. Preču pavadzīmes-rēķinus aizpildīja darījuma brīžos. Neizslēdz, ka izņēmis VID kādas preču pavadzīmes, pēc tam paskaidroja, ka VID nav izņēmis pavadzīmes.

Viņam ar /pers. I/ bija labas attiecības.

Viņam ar /pers. I/ konfliktu nebija līdz pat kriminālprocesa uzsākšanai. Pēc firmas reģistrācijas visus tās dokumentus viņš atdeva /pers. I/. /pers. I/ viņam teica, ja viņš nepalīdzēs sniegt VID atskaites, tad viņš liecinās pret viņu.

Grāmatvedību firmā/Nosaukums/ veda /pers. I/. Viņam pašam ir aptuvena nojausma par grāmatvedību.

Iepriekš viņš nodarbojās ar uzņēmējdarbību un nodarbojas ar to arī tagad.

/pers. I/ bija tādas pašas zināšanas uzņēmējdarbībā kā viņam.

Pie viņa neatradās neaizpildīti čeki par skaidras naudas izņemšanu bankā ar /pers. I/ parakstu, ne arī čeku grāmatiņa ar neaizpildītām veidlapām par skaidras naudas izņemšanu bankā un /pers. I/ parakstu. Nebija tā, ka čeki būtu parakstīti, bet neaizpildīti.

Domā, ka visi darījumi, kas ir dokumentos, ir bijuši reālajā dzīvē.

Būdams nopratināts pirmās instances tiesā, apsūdzētais /pers. H/ liecināja, ka nav piedāvājis /pers. I/ izveidot uzņēmumu, tā bijusi paša /pers. I/

iniciatīva. Iespējams, ka lūdzis /pers. A0/ sagatavot reģistrācijas dokumentus SIA /Nosaukums A/ dibināšanai. SIA /Nosaukums A/ darbības veids bijis kokmateriālu iepirkšana un pārdošana. Juridiskos pakalpojumus SIA /Nosaukums A/ vārdā iespējams sniedzis sievas /pers. A0/ juridiskais birojs. Par juridiska rakstura darījumiem nemāk paskaidrot. SIA /Nosaukums A/ līgumu ar Liepājas 8.vidussolu par remontdarbiem neatceras. Tā kā viņam bijušas zināšanas uzņēmējdarbībā, tad palīdzējis /pers. I/ dibināt un reāli darboties uzņēmumā. Uzņēmumā darbojies uz /pers. I/ izsniegtās pilnvaras pamata, un tikai tās ietvaros. Ienākumi no firmas viņam bijuši nelieli, cik /pers. I/ atstājis no peļņas, tik arī bijis. Pēc katras tekošās kravas aizvešanas, atdevis /pers. I/ pavadzīmi, /pers. I/ gājis uz banku izņemt naudu. Uz banku braukuši kopā, citreiz /pers. I/ viens gājis uz banku. /pers. I/ naudu viņam devis uz rokas. Aizpildījis lielu daļu pavadzīmju, bet parakstījis liekas, ka nevienu pavadzīmi nav. SIA /Nosaukums A/ dokumenti un zīmogs atradies pie /pers. I/. Nepiekrīt apsūdzībā norādītam, ka /pers. I/ strādājis pēc viņa norādījumiem. Nepiekrīt celtajai apsūdzībai par dokumentu viltošanu – ne bankas čeka aizpildīšanu un parakstīšanos cita vārdā, ne astoņu kokmateriālu transporta pavadzīmju viltošanu, norādot nepatiesas ziņas par pārvadājuma veicējiem, neatzīst. Pavadzīmes ir aizpildījis, bet nekad nav tās parakstījis. Iespējams, ka ierakstus čekā par Balodi ir ierakstījis. Pavadzīmē ierakstījis tos datus, ko automašīnas vadītājs iedevis. Nav uzskatījis par vajadzīgu datus pārbaudīt, jo šoferis zem tie pats parakstās. Grāmatvedības dokumentus kārtojis /pers. I/. Pavadzīmes ieņēmumu dienestā nav ņēmis.

Apsūdzētais /pers. I/ apelācijas instances tiesā nevēlējās sniegt liecības, paskaidroja, ka paliek pie savām pirmās instances tiesā dotajām liecībām un savu vainu neatzīst.

No apsūdzētā /pers. I/ liecībām, dotām pirmās instances tiesā (4.sēj. 177-185 lpp.), izriet, ka uz viņa vārda par samaksu 1998.gadā /pers. H/ piedāvājis reģistrēt firmu /Nosaukums/jo /pers. H/ nav bijusi pase. /pers. H/ teicis, ka vēlāk firmu pārreģistrēs uz citas personas vārda. Piekritis /pers. H/ piedāvājumam, jo vajadzējis naudu. /pers. H/ iedevis naudu, lai nokārto viņam pilnvaru, lai /pers. H/ varētu kārtot visus darījumus firmā.

Pilnvaru atdevis /pers. H/. Viņam nekad uz rokas nekādi firmas /Nosaukums/ dokumenti nav bijuši. Visi SIA /Nosaukums/ dokumenti pēc reģistrācijas atradās pie /pers. H/.

Viņš pēc /pers. H/ norādījuma parakstīja dažādus dokumentus, arī čekus, pavadzīmes.

Pēc /pers. H/ norādījuma atvēris bankās norēķinu kontus, izņēmis skaidru naudu no kontiem, kuru vienmēr atdevis /pers. H/. Bija gadījumi, kad pēc /pers. H/ norādījuma izņēma skaidru naudu un nodeva /pers. H/ norādītajām personām.

Pavadzīmes nekad nav aizpildījis, pēc /pers. H/ norādījuma ir tikai tās parakstījis.

Nodokļu atskaites nekad nav sniedzis Valsts ieņēmumu dienestā. /pers. H/ teicis, ka visus grāmatvedības dokumentus sakārtos. Visus saimnieciskos darījumus organizēja un veica /pers. H/, kā arī darījumu dokumentus aizpildīja /pers. H/. Ar darījuma partneriem nav ticies, to vienmēr darījis /pers. H/.

Par darījumiem neko nevar pateikt, jo neko nezina, nav interesējies, kas notiek firmā, kādi ir ienākumi un kādi nodokļi jāmaksā, tikai teicis /pers. H/, lai nokārto visus nodokļus. Uz Talsiem ir braucis ar /pers. H/, lai tur atvērtu SIA /Nosaukums/ kontus bankā. Talsos /pers. H/ ticies ar kursabiedru.

Laika gaitā viņš saprata, ka /pers. H/ ir veicis arī dažus fiktīvus darījumus ar SIA /Nosaukums/ un zemnieku saimniecību /Nosaukums/

Liecinieku /pers. AB/ un /pers. AC/ sniegtās liecības ir pareizas.

Firmas faktiskās darbības neapšauba. Uzskata, ka ļāvis sevi izmantot. Neatzīst sevi par vainīgu tāpēc, ka visus darījumus un labumu no tiem guvis /pers. H/ par sekām nav domājis. Uzskatījis, ka ar izsniegto pilnvaru noņem no sevis visu atbildību.

No apsūdzētā /pers. I/ sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka 1998.gada augustā /pers. J/ (tagad /pers. H/) piedāvājis par samaksu reģistrēt firmu, kas nodarbosies ar kokmateriāliem. /pers. J/ (tagad /pers. H/) pats nav varējis reģistrēt firmu, jo nebijuši nepieciešamie dokumenti. /pers. J/ (tagad /pers. H/) apsolījis uz /pers. I/ reģistrēto firmu vēlāk pārreģistrēt uz citu personu. 1998.gada 12.augustā reģistrēta SIA /Nosaukums/Uzņēmumu reģistrā /pers. I/ nekad nav bijis un uzņēmuma reģistrācijas dokumentus nav saņēmis, tikai parakstījis visus nepieciešamos dokumentus. Pēc uzņēmuma reģistrācijas nokārtojis pilnvaru, ar kuru pilnvarojis /pers. J/ sabiedrības vārdā darboties un parakstīties. Pēc /pers. J/ lūguma Valsts ieņēmumu dienestā vienu reizi saņēmis stingrās uzskaites pavadzīmes. Pavadzīmes nekad nav aizpildījis. Tās parakstījis jau aizpildītas. Pēc /pers. J/ lūguma atvēris bankās kontus (1.sēj. 5., 6., 10.-11.lpp.), kas ir pārbaudītas apelācijas instances tiesā (4.sēj. 177.-185., 5.sēj. 26., 121.-123.lpp).

Tai skaitā no /pers. I/ paskaidrojuma (1.sēj. 10.-11.lpp.), izriet, ka ir braucis ar /pers. H/, pēc pēdējā lūguma, uz Ventspili un Talsiem, lai tur atvērtu bankās norēķinu kontus, par šiem pakalpojumiem /pers. H/ viņam maksāja Ls 10, un pēc šo kontu atvēršanas tajā pašā dienā pēc /pers. H/ norādījuma viņš izņēma skaidru naudu. Konta numuru viņš nodeva /pers. H/, kurš to nodeva zemnieku saimniecības, kas atrodas pie Kuldīgas, īpašniekam, kurš pārskaitīja naudu uz atvērto kontu un pēc tam pēc /pers. H/ norādījuma viņš izņēma pārskaitīto naudu un nodeva /pers. H/ (/pers. J/), kurš to atdeva pārskaitītājam un saņēma par to procentus. Tas notika Ventspilī Rīgas Komercbankā.

Talsos viņš atvēra kontu Unibankā pēc /pers. H/ (/Pers. J/) norādījuma. Tur /pers. H/ dzīvo skolas biedrs, kuram ir firma, kas nodarbojās ar kokmateriāliem, un ir savs gateris. Pēc konta atvēršanas, pēc /pers. H/ norādījuma, viņš nodeva konta numuru /pers. H/ skolas biedram, kurš pārskaitīja naudu uz SIA /Nosaukums/ kontu. Pēc tam, pēc /pers. H/ norādījuma, viņš pārskaitīto naudu izņēma un nodeva augstāk minētajai personai.

Citās bankās, citās pilsētās, pēc /pers. H/ norādījuma, no SIA /Nosaukums/bankas konta izņemto skaidro naudu viņš vienmēr nodeva /pers. H/.

Izvērtējot visus lietā iegūtos pierādījumus, Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa pareizi secināja, ka /pers. H/ ierosināja /pers. I/ nodibināt un reģistrēt uz /pers. I/ vārda uzņēmējdarbību. Pēc /pers. I/ piekrišanas šim piedāvājumam /pers. H/ organizēja SIA /Nosaukums/dibināšanai nepieciešamo dokumentu sagatavošanu, bet /pers. I/ tos parakstīja un iesniedza Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistram (turpmāk UR). SIA /Nosaukums/ reģistrēta 1998.gada 12.augustā.

Tiesa pareizi secināja, ka pēc /pers. H/ ierosinājuma 1998.gada 13.augustā SIA /Nosaukums/ īpašnieks un direktors /pers. I/ izsniedza pilnvaru /pers. H/ pārvaldīt un pārzināt minēto uzņēmējsabiedrību, slēgt tās vārdā darījumus un rīkoties ar finanšu līdzekļiem, kā arī parakstīties /Nosaukums/ vārdā, kā arī tiesa pareizi secināja, ka /pers. H/ deva /pers. I/ norādījumus uzņēmējdarbības vārdā parakstīt darījumu un citus dokumentus, veikt naudas izņemšanu kredītiestādēs un citas darbības, atvērt SIA /Nosaukums/ kontus kredītiestādēs, saņemt preču pavadzīmju-rēķinu veidlapas.

Lietā ir konstatēts, ka /pers. H/ SIA /Nosaukums/uzņēmējdarbības uzsākšanai un tās veikšanas laikā sniedza nepieciešamās ziņas un parakstīja dokumentus SIA /Nosaukums/ kā nodokļu maksātāja reģistrācijai, organizēja saimnieciskos darījumus un vienojās par to nosacījumiem, aizpildīja darījumu un pārskata dokumentus vai organizēja to aizpildīšanu.

Tiesas kolēģija nepievienojas aizstāvja viedoklim, ka /pers. H/ izsniegtā pilnvara neparedzēja veikt viņam apsūdzībā inkriminētās darbības, tostarp iesniegt gada atskaites u.t.t.

Kā redzams no pilnvaras, kura izsniegta /pers. H/ (1.sēj. 90.lpp.), /pers. I/ kā SIA /Nosaukums/ vienīgais īpašnieks pilnvaro /pers. J/ (tagad /pers. H/) pārvaldīt un pārstāvēt sabiedrību ar ierobežotu atbildību "DNG", slēgt sabiedrības vārdā visus ar likumu atļautos darījumus, saņemt sabiedrībai pienākošās naudas summas, rīkoties ar visiem sabiedrības līdzekļiem un kontiem visās bankās, kārtot visus citus jautājumus, kas saistīti ar sabiedrības finansiālo darbību un grāmatvedības uzskaiti, sabiedrības vārdā parakstīties un nokārtot visas formalitātes, kas saistītas ar minēto uzdevumu izpildi.

Minētajā pilnvarā norādītais, tiesas kolēģijas ieskatā, apliecina /pers. I/ vārdu patiesumu, ka pilnvara tika izsniegta /pers. H/ pēc pēdējā lūguma, lai viņš varētu veikt uzņēmējdarbību SIA /Nosaukums/Pats /pers. I/ uzņēmējdarbību neplānoja veikt.

Nerod apstiprinājumu /pers. H/ apgalvojums, ka /pers. I/ bija tikpat zinošs uzņēmējdarbībā kā viņš, uz ko viņš norādīja tikai atkārtoti izskatot lietu

apelācijas instances tiesā.

Lietā konstatētie apstākļi liecina par pretējo /pers. H/ apgalvojumam.

/pers. I/ nebija iepriekš saistība ar uzņēmējdarbību, viņš nepārzināja uzņēmējdarbību, viņam nebija zināšanu ne nodokļu nomaksu aprēķināšanā un nomaksā ne grāmatvedībā, ne deklarāciju un atskaišu sastādīšanā ko apstiprināja arī pats /pers. I/. /pers. I/ ir 9 klašu izglītība.

Arī pats /pers. I/ pilnvaras izdošanas fakts /pers. H/ pārvaldīt un pārzināt uzņēmumu, neapliecina /pers. H/ liecības par /pers. I/ zināšanām uzņēmējdarbībā, tajā skaitā par nodokļu nomaksu.

Zīmīgi ir tas, ka pilnvara pārvaldīt un pārzināt SIA /Nosaukums/ /pers. H/ izdota nākošajā dienā pēc SIA /Nosaukums/ uzņēmuma reģistrācijas Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā. Izdotā pilnvara apliecina to, ka /pers. H/ piekrita pārvaldīt un pārzināt SIA /Nosaukums/

Ņemot vērā augstāk minēto, tiesas kolēģija secina, ka nav pamata apšaubīt /pers. I/ liecības ne par viņa zināšanām uzņēmējdarbībā, ne par to, kāpēc un kādam nolūkam izdeva pilnvaru /pers. H/.

Zīmīgs ir arī tas, ka 1998.gada 13.augusta nodokļu maksātāja reģistra lapā /pers. J/ (tagad /pers. H/) ar parakstu apstiprina, ka SIA /Nosaukums/ amatpersona ar paraksta tiesībām ir /pers. I/ un /pers. J/.

No 1998.gada 13.augusta SIA /Nosaukums/ pievienotās vērtības nodokļa apliekamās personas ziņojuma Valsts ieņēmumu dienestam redzams, ka ziņu pareizību ar savu parakstu apliecinājis /pers. J/ (tagad /pers. H/), konsultāciju par atskaišu iesniegšanas terminiem, par konkrētai uzņēmējdarbībai obligāti nepieciešamo dokumentāciju, nodokļiem un brīdinājumu, ka reizi ceturksnī jāierodas Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu inspekcijā arī tad, ja darbība netiek veikta, saņēmis un ar savu parakstu apliecinājis /pers. J/, (tagad /pers. H/) kā arī apliecinājumu par ziņojumā par mantiskajiem ieguldījumiem SIA /Nosaukums/pamatkapitālā ziņu patiesumu ar savu parakstu apliecinājis /pers. J/ (1.sēj. 94.-97.lpp.).

Mantiskos ieguldījumus SIA /Nosaukums/ pamatkapitālā veica /pers. J/ (tagad /pers. H/) kā ieguldījumu norādot datortehnikas komplektu, kas nebija /pers. I/ īpašums, kā to norādījis /pers. J/ (tagad /pers. H/) (1.sēj. 18.lpp.), uz ko jau pirmstiesas izmeklēšanā norādījis /pers. I/.

No 1998.gada 19.augusta pilnvaras izriet, ka SIA /Nosaukums/ pilnvarotai personai /pers. J/ izsniegtas 20 stingrās uzskaites pavadzīmes (1.sēj. 103.lpp.).

Novērtējot iepriekš izklāstītos pierādījumus kopumā un savstarpējā sakarībā ar pārējiem lietā iegūtajiem pierādījumiem, kas ir izklāstīti un izvērtēti pirmās instances tiesas spriedumā, tiesas kolēģija nepiedod ticamību apsūdzētā /pers. H/ liecībām un uzskata, ka tās ir sniegtas nolūkā izvairīties no krimināltatbildības.

/pers. I/ gan pirmās instances tiesā, gan pirmstiesas izmeklēšanā konsekventi un kategoriski apstiprināja, ka dibināt SIA /Nosaukums/ uz viņa vārda ierosināja /pers. H/. Pēc SIA /Nosaukums/ reģistrācijas Uzņēmumu reģistrā visi SIA "DNG" dokumenti palika pie /pers. H/. Grāmatvedības uzskaites kārtošanu veda /pers. H/.

SIA /Nosaukums/ vadītājs bija /pers. H/, kurš veda SIA saimniecisko darbību.

Tiesas kolēģijai nav pamata neticēt apsūdzētā /pers. I/ liecībām, ka dibināt uzņēmumu bija /pers. H/ iniciatīva, ka uzņēmums tika nodibināts tieši /pers. H/ interesēs, kurš veiks uzņēmējdarbību, kārtos grāmatvedību, maksās nodokļus un, ka viņš, /pers. I/ pēc /pers. H/ lūguma piekrita reģistrēt uzņēmumu uz sava vārda, pēc /pers. H/ lūguma izsniedza pilnvaru, rīkojās pēc /pers. H/ norādījumiem, kā arī /pers. I/ liecībām par to, ka /pers. H/ bija uzņēmuma SIA /Nosaukums/ faktiskais vadītājs, kurš kārtoja visus darījumus un bija no tiem labuma guvējs.

Šādas /pers. I/ liecības, kā jau minēts iepriekš apstiprina fakts, ka jau nākamajā dienā pēc uzņēmuma reģistrācijas /pers. H/ pieprasīja /pers. I/ izsniegt pilnvaru, lai viņš varētu pārvaldīt un pārzināt SIA /Nosaukums/

No lietas materiāliem (1.sēj. 90.lpp.) izriet, ka /pers. H/ bija pilnvarots kārtot jautājumus, kas saistīti ar sabiedrības finansiālo darbību un grāmatvedības uzskaiti, kā arī no rakstveida apliecinājuma Valsts ieņēmuma dienesta Liepājas nodaļas nodokļu inspekcijai (1.sēj. 96.lpp.) izriet, ka /pers. H/ ar savu parakstu ir apliecinājis, ka ir saņēmis konsultāciju par atskaišu iesniegšanas terminiem, par konkrētai uzņēmējdarbībai obligāti nepieciešamo dokumentāciju, nodokļiem un ir brīdināts, ka reizi ceturksnī jāierodas Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu inspekcijā arī tad, ja darbība netiek veikta. Pie kam /pers. H/ šajā rakstveida apliecinājumā norādījis sevi kā SIA /Nosaukums/ amatpersonu.

No augstāk minētā izriet, ka tieši /pers. H/ bija uzņēmies atbildību par SIA /Nosaukums/ saimnieciskās darbības atskaišu iesniegšanu, tai skaitā deklarāciju, pārskatu iesniegšanu, par patstāvīgu nodokļu nomaksu.

/pers. H/ liecībām, ka viņš tajā laikā nesaprata atšķirību starp amatpersonu un pilnvaroto personu, tiesas kolēģija nepiedod ticamību un vērtē kā vienkāršu viņa aizbildināšanos.

/pers. H/ paskaidrojums apelācijas instances tiesā, ka viņš nepārzināja grāmatvedību, ir pretrunā ar to, ka viņš piekrita SIA /Nosaukums/ kārtot grāmatvedības uzskaiti un visus sabiedrības finansiālās darbības jautājumus, ko apliecina viņam izdotā pilnvara, ko viņš apstiprināja arī pirmās instances tiesā.

Bez tam, /pers. H/ pirmās instances tiesā apelācijas instances tiesā apstiprināja, ka viņam bija zināšanas uzņēmējdarbībā, jo viņš iepriekš ir nodarbojies ar uzņēmējdarbību. /pers. H/ apelācijas instances tiesā apstiprināja, ka viņam ir ekonomiskā izglītība.

Tiesas kolēģija nepiedod ticamību apsūdzētā /pers. H/ paskaidrojumiem apelācijas instances tiesā, ka SIA /Nosaukums/ grāmatvedību veda /pers. I/.

/pers. H/, dibinot SIA /Nosaukums/nokārtoja jautājumu saistībā ar pamatkapitāla iemaksu, kas sakrīt ar /pers. I/ paskaidrojumu VID (1.sēj. 5.lpp.).

Pēc SIA /Nosaukums/ reģistrācijas visi šī uzņēmuma dokumenti, tai skaitā grāmatvedības dokumenti, atradušies pie /pers. H/, ko pirmās instances un apelācijas instances tiesā kategoriski apstiprināja /pers. I/, pie kam jau sniedzot paskaidrojumus VID Liepājas nodaļas Nodokļu inspekcijai 1999.gada 19.jūlijā (1.sēj. 6.lpp.), /pers. I/ paskaidroja, ka uzņēmuma /Nosaukums/ dokumenti atradās pie /pers. H/, kurš atbildējis par nauda operācijām un gatavojis atskaites nodokļu inspekcijai, bet viņš tikai tās parakstījis.

Pirmstiesas izmeklēšanas laikā VID Finanšu policijas pārvaldē (1.sēj.10.-11.lpp.) /pers. I/ arī apstiprināja, ka grāmatvedības u.c. SIA dokumentācija, tai skaitā čeku grāmatiņa ar viņa parakstītām tukšām veidlapām atradās pie /pers. H/ (agrāk /pers. J/).

No 1.sējuma 94.lpp. nodokļu maksātāja reģistrācijas lapas redzams, ka /pers. H/ ir norādījis sevi kā amatpersonu un apstiprinājis sniegto ziņu patiesumu.

Arī pievienotās vērtības nodokļa apliekamās personas ziņojumā /pers. H/ ir norādījis sevi kā SIA /Nosaukums/ amatpersonu. (1.sēj. 95.lpp.)

Mantiskos ieguldījumus SIA /Nosaukums/ pamatkapitālā, kas jau norādīts augstāk, veica /pers. H/. (1.sēj. 18.lpp)

Arī augstāk minētie apstākļi, tiesas kolēģijas ieskatā, apstiprina apsūdzētā /pers. I/ liecības, ka /pers. H/ bija SIA /Nosaukums/ reālais vadītājs un šis SIA bija dibināts /pers. H/ interesēs.

Nav mazsvarīgi, ka uz Valsts ieņēmumu dienesta (VID) Liepājas nodaļas Nodokļu inspekcijas vairākkārtējiem aicinājumiem ierasties nodokļu inspekcijā /pers. H/, kas bija faktisko ienākumu guvējs, nav ieradies, nav arī sniedzis paskaidrojumus VID. (1.sēj. 8.-9.lpp.).

Ņemot vērā, ka /pers. H/ saskaņā ar pilnvaru, piekrita kārtot jautājumus, kas saistīti ar uzņēmuma finansiālo darbību un grāmatvedības uzskaiti, bija brīdināts VID par atskaišu, pārskatu par uzņēmējdarbību iesniegšanas terminiem un nodokļu nomaksu (1.sēj. 96.lpp.), tiesas kolēģija uzskata, ka viņš

nevarēja nezināt, ka SIA /Nosaukums/ nav iesniegusi pārskatu par 1998.gadu un deklarācijas un pārskatus par veiktajiem saimnieciskajiem darījumiem un gūtajiem ienākumiem laikā no 1999.gada janvāra līdz aprīlim, pie kam tas bija viņa tiešais pienākums.

Tiesas kolēģija neatstāj bez ievērības, ka saskaņā ar 1990.gada 26.septembra likuma "Par uzņēmējdarbību" 33.pantu, uzņēmuma vadītājs ir atbildīgs par uzņēmēja pienākumu pildīšanu, atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām dažādās jomās. Saskaņā ar 1992.gada 14.oktobra likuma "Par grāmatvedību" 2.pantu, uzņēmuma vadītājs ir atbildīgs par grāmatvedības kārtošanu uzņēmumā un pareizu nodokļu aprēķināšanu un savlaicīgu iemaksāšanu valsts budžetā, proti, nodokļu nomaksa ir uzņēmuma vadītāja pienākums, bet konkrētajā gadījumā, izvērtējot lietā iegūtos pierādījumus, tiesas kolēģija secina, ka tieši /pers. H/ bija SIA /Nosaukums/ reālais uzņēmuma vadītājs, kurš īstenoja uzņēmuma finansiāli saimniecisko darbību.

Sekojoši, /pers. H/ bija atbildīgs par pareizu nodokļu aprēķināšanu un savlaicīgu iemaksāšanu valsts budžetā.

Līdz ar to tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu aizstāvja Ē.Štālberga apelācijas sūdzībā norādīto viedokli, ka tiesa nepamatoti paplašināti tulkojusi publiskās tiesību normas, uzskatot, ka /pers. H/ kā /pers. I/ pilnvarota persona nes atbildību juridiskās personas lietā.

Nepamatots ir aizstāvja viedoklis, ka /pers. H/ darbojas tikai konkrētā pilnvarojuma robežās.

Nepamatota ir aizstāvja norāde, ka /pers. H/ izsniegtā pilnvara, kuru viņam izsniedza /pers. I/, neparedzēja tos pienākumus, kuri /pers. H/ tiek inkriminēti kā noziedzīgi (Liepājas tiesas spriedums 2.lpp.), un viņš objektīvu iemeslu dēļ nevarēja veikt inkriminētās darbības – iesniegt gada atskaites u.t.t.

Tiesas kolēģija nesaskata pamata neticēt apsūdzētā /pers. I/ liecībām, kura liecības ir konsekventas pirmstiesas un tiesas izmeklēšanā, kura liecības sakrīt ar liecinieku /pers. AB/, /pers. AC/ liecībām un citiem rakstveida pierādījumiem lietā, tajā skaitā ar grafiskās ekspertīzes eksperta atzinumiem.

Tiesas kolēģija nepievienojas aizstāvja debatēs izteiktajam viedoklim, ka liecinieku /pers. AB/ un /pers. AC/ liecības apliecina, ka saimniecisko darbību SIA /Nosaukums/ veicis tieši /pers. I/.

No pirmās instances tiesā nopratinātā liecinieka /pers. AB/ liecībām izriet, ka viņš ir SIA /Nosaukums A/ direktors, viņš precīzi neatceras, ar ko ir kārtojis darījumus no SIA /Nosaukums/domājis, ka darījumus veic ar /pers. I/, neatceras, vai kāds no SIA /Nosaukums/ pārstāvjiem viņam bija pazīstams.

Tiesas sēdē tika pārbaudītas /pers. AB/ liecības, dotās pirmstiesas izmeklēšanā, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 2.punktu (2.sēj. 195., 2.sēj. 228.lpp.), kā arī tiesas izmeklēšanā sniegtās (4.sēj. 45.-46.lpp.).

Konkrēti no 2003.gada 21.februāra /pers. AB/ liecības (2.sēj. 228.lpp.) izriet, ka viņš ir parakstījis čekus Nr.660955, Nr.660957, Nr.660954 un Nr.660953, ir saņēmis naudu Unibankā Talsu filiālē, čekus jau bija parakstījis /pers. I/, bet tos aizpildījusi viņa māte /pers. AC/. Viņi noņēma naudu, ko paši bija pārskaitījuši SIA /Nosaukums/Naudu noņēmuši pēc /pers. J/ (tagad /Pers. H/) lūguma. Saņemto naudu atdevuši tieši rokās /pers. J/. Viņš pilnībā pievienojas mātes /pers. AC/ liecībām.

Kā redzams no pirmās instances tiesas sēdes protokola (4.sēj. 163.lpp.), /pers. AB/ savas liecības, dotās 2003.gada 21.februārī (2.sēj. 228.lpp.), tiesā nenoliedza, atsaucās uz to, ka neatceras, vai tā liecinājis. Uz protokola ir viņa paraksts. Tāpat tiesā paskaidroja, ka neatceras savas 2007.gada 19.februārī pirmās instances tiesā sniegtās liecības, nevar tās ne noliegt, ne apstiprināt, jo neatceras.

Tai pat laikā uz prokurora jautājumu paskaidroja, ka 2007.gadā atzina par pareizu savu pirmstiesas izmeklēšanā sniegto liecību. Tajā laikā ir atcerējies daudz vairāk. Šobrīd neatceras.

Šāds /pers. AB/ savu liecību skaidrojums sakrīt ar 2007.gada 19.februārī tiesas sēdē paskaidroto (4.sēj. 46.lpp.).

No liecinieka /pers. AB/ pirmstiesas izmeklēšanā sniegtajām liecībām izriet, ka viņš nav apgalvojis, ka SIA /Nosaukums/ saimniecisko darbību vedis /pers. I/.

Tiesas kolēģija atzīst par patiesām, ticamām un pārliecinošām liecinieka /pers. AB/ liecības, dotās pirmstiesas izmeklēšanā, jo tās sakrīt ar liecinieces /pers. AC/ liecībām, ar rakstveida pierādījumiem – izņemtajiem čekiem, pavadzīmēm – rēķiniem, Latvijas Unibankas Talsu filiālē izsniegtajiem dokumentiem (2.sēj. 3., 6.-7.lpp.), eksperta atzinumu Nr.1356 (3.sēj. 9.-13.lpp.), kā arī ar apsūdzētā /pers. I/ liecībām.

Tiesas kolēģija uzskata, ka liecinieka /pers. AB/ liecības tiesas izmeklēšanā ir izskaidrojamas ar viņa vēlmi palīdzēt /pers. H/ izvairīties no kriminālatbildības, kurš ir viņa bijušais kursa biedrs.

Pirmās instances tiesā lieciniece /pers. AC/ paskaidroja, ka notikuma apstākļus saistībā SIA "DNG" precīzi neatceras. Īsti neatceras, ar ko tieši bija darīšanas, pagājis ilgs laiks.

No liecinieces /pers. AC/ pirmstiesas izmeklēšanas liecībām (2.sēj. 198., 227.lpp.), kuras tika pārbaudītas pirmās instances tiesā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 2.punktu un kuras /pers. AC/ apstiprināja tiesas sēdē, izriet, ka darījumus no SIA "DNG" puses kārtojis /pers. J/ (tagad /uzvārds/), kurš ir viņu labs paziņa. /pers. J/ ir uzticējis savas firmas čekus, parakstītus ar /pers. I/ parakstu, un lūdzis, lai viņa kopā ar dēlu – /pers. AB/ izņemtu naudu no SIA /Nosaukums/konta. Viņa ar savu roku ir aizpildījusi čekus. Apstiprina, ka aizpildījusi un parakstījusi čekus Nr.660956 un Nr.660958. Arī dēls /pers. AB/ ir parakstījis čekus un noņēmis naudu no SIA/Nosaukums/ konta.

Izņēmuši tikai to naudu, ko paši pārskaitījuši par kopīgiem darījumiem. Izņemto naudu nodevuši tieši rokās /pers. J/ (tagad /uzvārds/).

Lieciniece /pers. AC/ apstiprināja arī savas pirmās instances tiesā sniegtās liecības (4.sēj. 14.lpp.), apstiprinot, ka iepriekš pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības ir patiesas.

Kādas 4-5 reizes atstāti čeki, lai viņi aizpilda un noņem naudu no SIA /Nosaukums/ konta. Šīs /pers. AC/ liecības apstiprinās ar čekiem par naudas izņemšanu (2.sēj. 3.-5.lpp.), ka divas reizes – 1999.gada 22.aprīlī un 1.jūnijā naudu no SIA /Nosaukums/konta izņēma /pers. AC/ un četras reizes 1999.gada 5., 18.martā, 14., 30.aprīlī – /pers. AB/.

No /pers. AC/ liecībām viennozīmīgi izriet, ka /pers. J/ (tagad /uzvārds/) rīcībā bija čeku grāmatiņas ar tukšām veidlapām, ar /pers. I/ parakstu uz tām, kas apstiprina /pers. I/ liecības, ka visi SIA /Nosaukums/dokumenti atradās pie /pers. H/, tai skaitā čeku grāmatiņa.

A r 2002.gada 27.decembra eksperta atzinumu Nr.1356 konstatēts, ka ierakstus čekos Nr.660957, Nr.660955, Nr.660953, Nr.550954, Nr.660956, Nr.660958 par naudas saņemšanu nav izpildījis /pers. I/ (3.sēj. 9.-13.lpp.).

No pirmās instances tiesā nopratinātā liecinieka /pers. O/ liecībām neizriet, ka /pers. I/ būtu bijis SIA /Nosaukums/saimnieciskās darbības vadītājs.

Pirmās instances tiesā tika pārbaudītas liecinieka /pers. O/ liecības, dotās pirmstiesas izmeklēšanā (3.sēj. 32.lpp.).

/pers. O/ apstiprināja, ka toreiz liecināja patiesību, pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības ir precīzākas un pareizākas nekā tiesā. Tad tā laika notikumi bija atmiņā labāk saglabājušies.

No šīm liecībām izriet, ka /pers. I/ viņam ir teicis, ka /pers. H/ ir noformējis uz viņa vārda firmu, neko vairāk nav teicis un viņš arī neprasīja. /pers. I/ nekad nav prasījis viņam izņemt naudu no bankas konta.

Ar ko firma nodarbojas, /pers. I/ neteica un viņš arī neprasīja. Viņu tas neinteresēja.

Dotās liecības pēc prokurora lūguma bija pārbaudītas arī apelācijas instances tiesā.

Augstāk minēto /pers. O/ apstiprināja arī pirmās instances tiesā 2006.gada 18.oktobrī (4.sēj. 15.lpp.), kura liecības pārbaudītas pirmās instances tiesā (4.sēj. 165.lpp.), apliecinot to, ka /pers. I/ bija noformēts kā firmas vadītājs, bet reālais darītājs firmā bija /pers. H/, nekas sīkāk viņam nav zināms.

Apstiprinājis, ka vienreiz ir izņēmis naudu no SIA /Nosaukums/ konta pēc čeka Nr.554119.

Arī no šīm /pers. O/ liecībām neizriet, ka čeku viņam būtu iedevis /pers. I/, ka /pers. I/ to būtu aizpildījis.

Dotās lieciniekа /pers. O/ liecības sakrīt ar 2002.gada 27.decembra eksperta atzinumu Nr.1356, ka čekā Nr.554119 ierakstu nav aizpildījis /pers. I/, kas sakrīt arī ar /pers. I/ liecībām.

Pie kam no šī eksperta atzinuma izriet, ka vēl 17 (septiņpadsmit) čekos /pers. I/ ierakstus nav izdarījis (3.sēj. 9.-13.lpp.).

Zīmīgi, ka ar 2007.gada 27.decembra eksperta atzinumu Nr.1356 secināts, ka kokmateriālu transporta pavadzīmē – rēķinā Nr.051172, kvīts Nr.98755 un Nr.98754 (2.sēj. 70., 215.lpp.) ierakstus un parakstu /pers. I/ vārdā nav izpildījis /pers. I/.

Tāpat zīmīgi ir tas, ka 1998.gada 11.marta uzņēmuma līgumā Nr.1 un 1998.gada 24.septembra rēķinā Nr.1 par juridiskiem pakalpojumiem un īpašuma vērtēšanas konsultācijām Ls 2360 apmērā (2.sēj. 58.-59.lpp.); 1998.gada 7.aprīļa uzņēmuma līgumā Nr.2-a un 1998.gada 7.oktobra rēķinā Nr.2-a par juridiskiem pakalpojumiem Ls 3540 apmērā (2.sēj. 75.-77.lpp.); 1998.gada 10.septembra uzņēmuma līgumā Nr.3-1 un 1998.gada 20.oktobra rēķinā Nr.3-1 par juridiskiem pakalpojumiem Ls 2950 apmērā (2.sēj. 78.-80.lpp.); 1998.gada 1.oktobra līgumā par visa veida juridisko pakalpojumu un konsultāciju sniegšanu Priekules pilsētas domei (2.sēj. 107.-109.lpp.); 1998.gada 29.decembra un 1998.gada 1.februāra uzņēmumu līgumos par visa veida juridisko pakalpojumu un konsultāciju sniegšanu Priekules pilsētas domei (2.sēj. 112.-116.lpp.); 1998.gada 18.decembra nodošanas-pieņemšanas aktā ar Latvijas Pašvaldību savienību priekšsēdētāja /pers. A0/ personā par informāciju Eiropas integrācijas programmai (2.sēj. 135.lpp.); 1998.gada 25.augusta uzņēmuma līgumā par juridisko pakalpojumu sniegšanu Ls 8000 apmērā (2.sēj. 162.-163.lpp.) parakstus nav izpildījis pats /pers. I/, bet rakstījušas kādas citas personas (3.sēj. 9.-13.lpp.). 1999.gada 2.novembra Priekules pilsētas dome izziņā apstiprinājusi, ka juridiskos pakalpojumus un konsultācijas sniegusi /pers. A0/ (/pers. H/ sieva) saskaņā ar 1998.gada 1.oktobrī noslēgto līgumu (3.sēj. 57.lpp.). No SIA /Nosaukums/ preču pavadzīmēm-rēķiniem Nr.000221 un Nr.000215 redzams, ka SIA /Nosaukums/ piegādājis SIA /Nosaukums/rudzus, kā preces izsniedzēja norādīta /pers. AL/ (2.sēj. 170.-171.lpp.), Šo preču pavadzīmi-rēķins nav parakstījis /pers. I/.

/pers. I/ neizslēdz, ka kopā ar citiem saimnieciskās darbības dokumentiem varēja parakstīt līgumus par juridiskiem pakalpojumiem, remontdarbiem un citiem pakalpojumiem, jo /pers. H/ uzreiz deva lielu skaitu dokumentu, kuros viņš nav iedziļinājies.

No lietas materiāliem redzams, ka /pers. H/SIA /Nosaukums/ vārdā ir slēdzis līgumus ar iestādēm par remontdarbu veikšanu, par rudzu piegādi, par juridisku pakalpojumu sniegšanu, kas nav SIA /Nosaukums/uzņēmējdarbības veids (2.sēj. 107.-109., 112.-116., 162.-163., 146.-148., 170.-171.lpp.), par ko nav informēts /pers. I/, ko pēdējais apstiprināja pirmstiesas un tiesas izmeklēšanā.

No eksperta atzinuma Nr.1356 (3.sēj. 9.-13.lpp.) redzams, ka parakstu /pers. I/ vārdā uz 1998.gada 7.oktobra līgumā par juridiskajiem pakalpojumiem, 1998.gada 10.septembra uzņēmumu līgumā, 1998.gada 29.decembra uzņēmuma līgumā, 1998.gada 11.marta uzņēmuma līgumā, 1999.gada 1.februāra uzņēmuma līgumā, nav izpildījis /pers. I/.

/pers. I/ liecības apstiprina grafiskās ekspertīzes atzinumi (2.sēj. 11.lp, 3.sēj. 9-13.lp).

No Valsts ieņēmumu dienesta, tajā skaitā no Talsu rajona nodaļas, Kuldīgas rajona nodaļas 1999.gada 15.marta, 1999.gada 7.aprīļa, 2002.gada 20.jūnija un 2002.gada 24.septembra izziņām, izdrukām no Latvijas Republikas Nodokļu maksātāju reģistra, pievienotajām transporta pavadzīmēm-rēķiniem izriet, ka SIA "DNG" darījumos ar firmām SIA /Nosaukuma A/zemnieku saimniecību /Nosaukums/ izlietotās pavadzīmes iegādājušas un reģistrējušas citas firmas (1.sēj. 106.-148., 155.-163., 174.-177.lpp., 2.sēj. 40.-48.lpp.).

Kā konstatēts dotajā lietā, tad tieši /pers. H/ kārtoja visus darījumus uzņēmuma /Nosaukums/vārdā, tieši /pers. H/ aizpildīja preču pavadzīmes-rēķinus par darījumiem ar SIA /Nosaukums A/ un zemnieku saimniecību /Nosaukums/

Kā izriet no lietas materiāliem, tad minētās preču pavadzīmes-rēķinus /pers. I/ nav iegādājies. /pers. I/ ir izsniegti 10 komplekti preču-pavadzīmju (1.sēj. 103.lpp.), kuru starpā nav tās preču pavadzīmes, kuras izmantotas darījumos ar SIA /Nosaukums A/ un zemnieku saimniecību /Nosaukums/

/pers. I/ jau sākotnēji pirmstiesas izmeklēšanā ir liecinājis, ka pats /pers. H/ viņam teicis, ka, tā kā preču pavadzīmes-rēķinus VID viņam neizdeva, jo nebija nokārtotas atskaites par SIA saimniecisko darbību, tad viņš tās ir iegādājies citur.

Šīs /pers. I/ liecības apstiprinās ar lietas materiālos esošajām ziņām par SIA /Nosaukums/1998.gada decembrī izlietotām preču pavadzīmēm-rēķiniem, kas ir pārdotas SIA "Renters" (1.sēj. 119., 128.-131., 138., 140.-142.lpp.), kā arī ar augstāk minēto valsts ieņēmumu dienesta Talsu rajona nodaļas un Kuldīgas rajona nodaļas sniegto informāciju. (1.sēj. 106.-148., 155.-163., 174.-177.lpp, 2.sēj. 40.-48.lpp.). Savukārt, kā ir konstatēts lietā, visas preču pavadzīmes-rēķinus par SIA /Nosaukums/ saimnieciskajiem darījumiem aizpildīja tieši /pers. H/ un visus saimnieciskos darījumus SIA /Nosaukums/ veica tieši /pers. H/.

Tiesas kolēģija nepiedod ticamību apsūdzētā /pers. H/ liecībai apelācijas instances tiesā (5.sēj. 121-123.lpp.), ka minētās preču pavadzīmes-rēķinus ir iegādājies /pers. I/. Šādu versiju /pers. H/ izvirzīja tikai apelācijas instances tiesā, kad lieta atkārtoti izskatīta.

Tiesas kolēģija uzskata, ka šī /pers. H/ versija izvirzīta nolūkā izvairīties no kriminālatbildības.

Augstāk minētās ziņas par preču pavadzīmēm-rēķiniem darījumos ar SIA /Nosaukums A/un zemnieku saimniecību /Nosaukums/ liecina par to, ka darījumi nav notikuši.

No eksperta atzinuma Nr1356 (3.sēj. 8-13.lpp) redzams, ka virkni SIA /Nosaukums/ saimnieciskās darbības dokumentu nav parakstījis /pers. I/, bet viņa vārdā parakstīja cita persona, arī minētais fakts apliecina /pers. I/ liecību patiesumu, ka viņš nav veicis saimnieciskās darbības SIA /Nosaukums/ un nav bijis reālais uzņēmuma /Nosaukums/ vadītājs. Turklāt, lietā ir konstatēts, ka visus SIA "DNG" saimnieciskās darbības dokumentus ir formējis /pers. H/.

Nav objektīva apstiprinājuma /pers. H/ apgalvojumam par to, ka /pers. I/ viņu aprunā. Pats /pers. H/ pirmstiesas izmeklēšanā nav norādījis uz apstākļiem, kas dotu pamatu apšaubīt /pers. I/ liecības. Nav norādījis uz iemesliem viņa aprunāšanai. Pats /pers. H/ savās liecībās ir nekonsekvents.

Apelācijas instances tiesas sēdē /pers. H/ apstiprināja, ka ar /pers. I/ uz inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laiku bija draudzīgas attiecības. Līdz uzsākts kriminālprocess, nekādu konfliktu ar /pers. I/ nebija.

Tālākā tiesas sēdes gaitā /pers. H/ norādīja, ka /pers. I/ viņam draudēja, ja nepalīdzēs sniegt Valsts ieņēmumu dienestam atskaites, tad viņš liecinās pret viņu.

Uz šādu faktu /pers. H/ nav norādījis pirmstiesas izmeklēšanā, šādu versiju izvirzījis tikai tiesas izmeklēšanā.

Kā redzams no pirmās instances tiesas sēdes protokola, tad /pers. I/ šādu faktu noliedza.

/pers. I/ apstiprināja pirmstiesas un tiesas izmeklēšanā, ka ar /pers. H/ bija draudzīgas attiecības. Ar /pers. H/ konfliktu nebija arī pirms kriminālprocesa uzsākšanas un pēc kriminālprocesa uzsākšanas. /pers. H/ nav saticis. /pers. H/ bija mainījis dzīvesvietu, bija nozudis kopš 1998.gada.

/pers. H/ liecības par to, ka pēc katras tekošās kravas aizvešanas viņš atdevis /pers. I/ pavadzīmi, neapstiprinās ar /pers. I/ liecībām, ne arī ar liecinieku liecībām un citiem lietas materiāliem.

/pers. H/ liecības par to, ka pavadzīmes Valsts ieņēmumu dienestā nav ņēmis, ir atspēkotas ar 1998.gada 19.augusta pilnvaru (1.sēj. 103.lpp.), ka /pers. J/ (tagad /uzvārds/) izsniegtas 20 stingrās uzskaites pavadzīmes.

Izvērtējot lietā iegūtos un tiesas izmeklēšanā pārbaudītos pierādījumus, kā jau norādīts augstāk tiesas kolēģija secina, ka /pers. H/ bija reālais uzņēmuma /Nosaukums/vadītājs, kurš īstenoja juridiskās personas finansiāli saimniecisko darbību.

Pēc /Nosaukums/ reģistrācijas pie /pers. H/ atradās visi SIA /Nosaukums/dokumenti, viņš pats izņēma preču pavadzīmes-rēķinus un deva norādījumu tās izņemt arī /pers. I/ un izsniegt viņam. /pers. H/ organizējis un kārtojis visus darījumus, slēdzis līgumus, kārtojis grāmatvedības jautājumus, deva norādījumus /pers. I/ un citām personām izņemt naudu no SIA /Nosaukums/ banku kontiem un nodot viņam, viņš ir pieņēmis lēmumus saistībā ar SIA /Nosaukums/ darbību, viņš ir lēmis par SIA /Nosaukums/ naudas izlietojumu un ir guvis ienākumus.

Lietā noskaidrotie apstākļi, tiesas kolēģijas ieskatā, norāda uz to, ka SIA /Nosaukums/ tika dibināts tieši /pers. H/ interesēs nolūkā izvairīties no nodokļu nomaksas, slēpt apliekamo ienākumu. /pers. H/ apzinājās, ka likums uzliek par pienākumu maksāt nodokļus un, lai izvairītos no nodokļu samaksas, tika meklēta persona, kas konkrētajā gadījumā bija /pers. I/, kas par nelielu naudas samaksu piekristu reģistrēt uz sava vārda SIA, izpildīt viņa norādījumus, tādējādi pats izvairoties no atbildības.

/pers. I/ tiesas izmeklēšanā kategoriski apstiprināja, ka pievienotās vērtības deklarāciju par 1998.gada septembri un pielikumu (1.sēj. 92.-93.lpp.) nav nesis uz Valsts ieņēmumu dienestu, nav deklarāciju sastādījis, pielikumu nav aizpildījis, uz šiem dokumentiem ir viņa paraksts, jo viņš bija reģistrēts kā uzņēmuma vadītājs ar paraksta tiesībām. Deklarāciju sastādīšana bija /pers. H/ ziņā. /pers. H/ ir vedis SIA /Nosaukums/ grāmatvedību. Dokumentus uz Valsts ieņēmumu dienestu nekad nav nesis, tas bija /pers. H/ ziņā. Arī nodokļu atskaišu iesniegšana bija /pers. H/ ziņā.

Apelācijas instances tiesā /pers. H/ paskaidroja, ka precīzi neatceras, vai nesis deklarāciju ar pielikumu uz VID, to neizslēdz.

Savukārt no /pers. I/ pēc /pers. H/ izdotās pilnvaras (1.sēj. 90.lpp.) redzams, ka /pers. H/ bija pienākums kārtot visus jautājumus, kas saistīti ar sabiedrības finansiālo darbību un grāmatvedības uzskaiti, sabiedrības vārdā parakstoties un nokārtot visas formalitātes, kas saistītas ar minēto uzdevumu izpildi. un VID nodokļu inspekcijā /pers. H/ ir brīdināts par atskaišu iesniegšanas kārtību un termiņu, par konkrētas uzņēmējdarbības obligāti nepieciešamo dokumentāciju un nodokļiem, par ko /pers. H/ ir parakstījies. (1.sēj. 92.lpp.). No augstāk minētā, izriet, ka /pers. H/ ir uzņēmies kārtot visus jautājumus, kas saistīti ar sabiedrības finansiālo darbību un grāmatvedības uzskaiti, nokārtot visas formalitātes, kas saistītas ar minēto uzdevumu izpildi.

/pers. H/ pirmstiesas izmeklēšanā, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 67.panta pirmās daļas sestajam punktam, nav norādījis uz konkrētiem apstākļiem, kas izslēgtu viņa atbildību, kas ir aizdomās turētā pienākums.

Tiesas kolēģija, pretēji aizstāvja tiesas debatēs viedoklim, uzskata, ka nav pamata apšaubīt apsūdzētā /pers. I/ liecības uz tā pamata, ka viņš pēc Nodokļu inspekcijas uzaicinājuma atkārtoti neieradās.

Būtiski ir tas, ka /pers. I/, uzreiz sniedzot paskaidrojumus VID Liepājas nodaļas Nodokļu inspekcijai, norādīja, ka SIA /Nosaukums/dibināšanu par samaksu ierosināja /pers. J/ (tagad /pers. H/), arī SIA dibināšanu veica /pers. J/ (tagad – /pers. H/), izmantojot viņa (/pers. I/) dokumentus un parakstus. Ka saimniecisko darbību un grāmatvedību organizēja un veda /pers. J/ (tagad /pers. H/) uz pilnvaras pamata, bet viņš parakstīja visus nepieciešamos dokumentus. Visi SIA dokumenti, tai skaitā grāmatvedības dokumenti un čeku grāmatiņa ar viņa parakstiem atradās pie /pers. J/ (tagad /pers. H/).

Atskaites nodokļu inspekcijai gatavoja /pers. J/ (tagad /pers. H/), viņš tikai parakstīja.

Izņemto skaidru naudu no SIA /Nosaukums/ konta bankās viņš vienmēr nodeva /pers. J/ (tagad /pers. H/), proti, ir norādījis uz visiem tiem apstākļiem, par ko liecināja tiesā, kā arī visā pirmstiesas izmeklēšanā, kas, tiesas kolēģijas ieskatā, ir guvuši apstiprinājumu.

Ievērojot to, ka lietā ir konstatēts, ka tieši /pers. H/ ir SIA /Nosaukums/ reālais uzņēmuma vadītājs, tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. H/ ir Krimināllikuma 218.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma subjekts.

/pers. H/ kā reālais uzņēmuma vadītājs bija atbildīgs par grāmatvedības kārtošanu un nodokļu nomaksu.

/pers. H/ bija jāsniedz VID PVN deklarācija un atskaites, pārskati par uzņēmuma saimniecisko darbību, pie kam pats /pers. H/ uz pilnvaras pamata bija piekritis kārtot visus jautājumus, kas saistīti ar sabiedrības finansiālo darbību un grāmatvedības uzskaiti, nokārtot visas formalitātes, kas saistītas ar minēto uzdevumu izpildi.

Tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. H/ zināja savus kā SIA /Nosaukums/ faktiski atbildīgās amatpersonas normatīvajos aktos paredzētos pienākumus un atbildību, kāda var iestāties par normatīvo aktu prasību pārkāpšanu, ko apliecina arī lietas materiāli (1.sēj. 94., 95., 96.lpp.).

Tiesas kolēģija netic apsūdzētā /pers. H/ liecībām, ka grāmatvedību uzņēmumā /Nosaukums/ kārtoja /pers. I/, tai skaitā tam, ka devis pilnu atskaiti /pers. I/ par veiktajām darbībām, ka viņš nav nodarbojies ar PVN deklarāciju un atskaišu sagatavošanu, ka to darījis /pers. I/.

Lai sastādītu pievienotās vērtības nodokļu deklarācijas, ir jāpārzina uzņēmuma grāmatvedība, bet /pers. I/ to nepārzināja, jo to neveda un viņam arī nebija atbilstošu zināšanu šajā jomā. (Pielikums pie deklarācijas – 2.sēj. 179.lpp.).

Pie kam /pers. I/ konsekventi pirmstiesas un tiesas izmeklēšanā apliecināja, ka /pers. H/ atskaites par veiktajām saimnieciskajām darbībām nekad nav sniedzis, kam tiesas kolēģija nesaskata pamatu neticēt.

Šādas liecības, tiesas kolēģija uzskata, apsūdzētais /pers. H/ sniedz tikai nolūkā izvairīties no kriminālatbildības.

/pers. H/ rīcība, pēc tiesas kolēģijas ieskata, bija apzināta, mērķtiecīga, dibinot SIA /Nosaukums/ nolūkā izvairīties no nodokļu nomaksas un slēpt apliekamos ienākumus.

Tiesas kolēģija uzskata, ka /pers. H/ tīši un apzināti ir izdarījis tīšu izvairīšanos no nodokļu nomaksas, nepildot nodokļu maksātāja pienākumu aprēķināt maksājamo (iemaksājamo) nodokļu summas un noteiktajā termiņā, un pilnā apmērā nomaksāt nodokļus un nodevas.

/pers. H/ ir slēpis un samazinājis ar nodokli apliekamos objektus un ir iekļāvis PVN priekšnodoklī darījuma partnerus ar nederīgiem PVN maksātāju numuriem. Ir sniedzis nepatiesu informāciju par darījuma partneriem, kas Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā un arī Valsts nodokļu inspekcijā nav reģistrēti.

/pers. H/, apzinoties savus kā SIA /Nosaukums/ faktiski atbildīgās amatpersonas pienākumus un atbildību, darbodamies ar /pers. I/ atbalstu, sniedza apzināti nepatiesas ziņas SIA /Nosaukums/ PVN deklarācijās un to pielikumos "Pārskats par priekšnodokļa summām, kas iekļautas PVN deklarācijā".

/pers. H/ noziedzīgu nodarījumu – izvairīšanos no nodokļu nomaksas ir izdarījis ar tiešu nodomu.

Bez tam arī Augstākā tiesa atzina par nepamatotu Rīgas apgabaltiesas 2013.gada 30.septembra spriedumā norādīto, ka nodokļa nomaksa viennozīmīgi ir uzņēmuma vadītāja (/pers. I/) pienākums.

Augstākā tiesa norādīja, ka konkrētajā lietā apelācijas instances tiesa nepareizi piemēroja Krimināllikuma 20.panta ceturto daļu un 218.panta otro daļu, kvalificējot /pers. H/ izdarīto noziedzīgo nodarījumu.

Apelācijas instances tiesa kļūdaini atzinusi, ka /pers. H/ darbības kvalificējamas pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 218.panta otrās daļas.

Augstākā tiesa par nepamatotu atzina apelācijas instances tiesas spriedumā izteikto atziņu, ka apsūdzētais /pers. H/ nav Krimināllikuma 218.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma subjekts, jo "ne iepriekš norādītais pilnvarojuma apjoms, ne fakts, ka /pers. J/ (tagad /pers. H/) maksātnespējas procesā bija viens no maksātnespējīgās SIA /Nosaukums/ pārstāvjiem, nedod pamatu atzīt /pers. H/ par SIA /Nosaukums/vadītāju, un līdz ar to par Krimināllikuma 218.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma subjektu. [..] nodokļu maksāšanas pienākumu nevar deleģēt. Nodokļu nomaksa viennozīmīgi ir uzņēmuma vadītāja pienākums".

Augstākā tiesa atsaucās uz Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2013.gadā veiktā tiesu prakses vispārinājuma "Tiesu prakse lietās par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas" kopsavilkuma 9.2punktā izteikto atziņu.

Nav pamatots aizstāvja debašu runā izteiktais apgalvojums, ka VID kā nodokļu administrējošā iestāde administratīvā pārkāpuma lietvedību ir uzsākusi tieši pret /pers. I/, nevis /pers. H/, jo nodokļu inspekcijai bija dibināts pamats uzskatīt, ka /pers. I/ sniedz melīgus paskaidrojumus un ka tieši /pers. I/ ir atbildīgs par grāmatvedības kārtošanu SIA /Nosaukums/ un šo dokumentu iesniegšanu nodokļu audita veikšanai. Tas ir aizstāvja subjektīvs viedoklis.

Administratīvā protokola pēc Latvijas APK 166.6.panta 2.daļas sastādīšana, tiesas kolēģijas ieskatā, neapliecina /pers. I/ vainu pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas, kas viņam inkriminēts.

Nevietā ir aizstāvja atsauce tiesu debatēs uz Kriminālprocesa likuma 125.panta pirmās daļas 5.punktu par fakta legālo prezumpciju, jo šajā gadījumā /pers. I/ nav dibinājis savu uzņēmumu un nav arī bijis reālais uzņēmuma /Nosaukums/ vadītājs. /pers. I/ nebija arī mērķa piedalīties uzņēmuma saimnieciskajā darbībā. Tāpat nevietā konkrētajā gadījumā ir atsauce uz 125.panta pirmās daļas 4.punktu attiecībā uz /pers. I/.

Izvērtējot S.Sproģa tiesu debatēs izteiktos iebildumus par apsūdzības nekonkrētību, tiesas kolēģija atzīst, ka netika pieļauti Kriminālprocesa likuma būtiski pārkāpumi, kas noveduši pie nelikumīgas apsūdzības celšanas.

Turklāt, kā redzams no lietas materiāliem, apsūdzētais /pers. H/ ne pirmstiesas, ne tiesas izmeklēšanā nav norādījis, ka viņam nebūtu skaidra vai nebūtu saprotama apsūdzība (3.sēj. 176., 225.lpp., 4.sēj.13., 161.lpp.).

Uz to kopš 2004.gada, kad uzsākta tiesas izmeklēšana, nav norādījusi arī aizstāvība.

Tiesas kolēģija uzskata, par nepamatotu aizstāvja debatēs izteikto viedokli, ka konkrētajā gadījumā spriežot pēc apsūdzības nevar būt runa par vienotu (turpinātu) noziedzīgu nodarījumu, bet vairākiem pastāvīgiem noziedzīgiem nodarījumiem.

Pie šiem apstākļiem apsūdzētā aizstāvja aprēķini, norādītie tiesu debatēs, saistībā ar kriminālatbildības robežu par izvairīšanos no nodokļu nomaksas ir nepamatoti.

No apsūdzības ir redzams, ka apsūdzības uzturētājs apsūdzējis /pers. H/ un /pers. I/ faktiski par personu grupā izdarītu izvairīšanos no nodokļu nomaksas.

Krimināllikuma 218.panta otrā daļa neparedz noziedzīgā nodarījuma kvalificējošo pazīmi – personu grupa. Tas nozīmē, ka katrai personai jāatbild par tām darbībām, kuras tā izdarījusi.

Noziedzīga nodarījuma izdarīšana grupā ir tad, ja vismaz divas personas pirms noziedzīga nodarījuma izdarīšanas vienojās par tā izdarīšanu kopīgi un to arī izdarījušas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 18.pantu, divu vai vairāku personu kopīga apzināta piedalīšanās tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanā ir dalība vai līdzdalība.

Saskaņā ar Krimināllikuma 19.pantu, dalība (līdzizdarīšana) ir uzskatāma apzināta noziedzīga darbība, ar kuru tīšu noziedzīgu nodarījumu kopīgi, to apzinoties, tieši izdarījušas divas vai vairākas personas, katra no šīm personām ir noziedzīga nodarījuma dalībnieks (līdzizdarītājs). Sekojoši, izdarītājs rīkojas kopīgi ar vienotu nodomu un tieši izdara noziedzīgu nodarījumu.

Savukārt, saskaņā ar Krimināllikuma 20.panta pirmo daļu, par līdzdalību uzskatāma apzināta noziedzīga darbība vai bezdarbība, ar kuru persona (līdzdalībnieks) kopīgi ar citu personu (izdarītāju) piedalījusies tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, bet pati nav bijusi tā tiešā izdarītāja.

Pamatojoties uz Krimināllikuma 20.panta ceturto daļu, par atbalstītāju uzskatāma persona, kas apzināti veicinājusi noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, dodot padomus, norādījumus, līdzekļus un novēršot šķēršļus tā izdarīšanai, kā arī persona, kas iepriekš apsolījusi noslēpt noziedzīga nodarījuma izdarītāju vai līdzdalībnieku, noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīkus un līdzekļus, noziedzīga nodarījuma pēdas vai noziedzīgā kārtā iegūtos priekšmetus vai arī iepriekš apsolījusi iegādāties vai realizēt šādus priekšmetus.

No lietā iegūtajiem un pārbaudītajiem pierādījumiem, tiesas kolēģija secina, neizriet, ka apsūdzētie /pers. H/ un /pers. I/ pirms noziedzīga nodarījuma izdarīšanas būtu vienojušies par kopīgi izdarāmo noziedzīgo nodarījumu jeb būtu vienojušies par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu kopīgi, proti, būtu vienojušies kopīgi ar vienotu nodomu izvairīties no nodokļu nomaksas, samazināt un slēpt peļņu un citus ar nodokļiem apliekamus objektus, ka viņiem būtu bijis kopīgs, vienots nodoms un, ka ar tādu nodomu kopīgi dibinājuši SIA/Nosaukums/

Nav gūti pierādījumi, ka apsūdzētais /pers. I/ sastādīja preču pavadzīmes-rēķinus par saimnieciskajiem darījumiem kopīgi ar /pers. H/, ka /pers. I/ kopīgi ar /pers. H/ būtu sastādījis deklarācijas par 1998.gada septembri un 1998.gada 4.ceturksni ar pielikumiem pie tām, kurās bija norādīta samazināta apliekamo darījumu kopējā vērtība un priekšnodokļa maksājumi uzņēmējsabiedrībām, kas nebija reģistrētas Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā un Valsts ieņēmumu dienestā kā ar pievienotās vērtības nodokli apliekamas personas, ka kopīgi aizpildīja čekus par skaidras naudas izņemšanu no SIA Nosaukums konta kredītiestādēs vai kopīgi sastādījuši citus dokumentus, saistītus ar uzņēmuma saimniecisko darbību.

Nav gūti pierādījumi tam, ka /pers. I/ vedis SIA /Nosaukums/ grāmatvedību.

/pers. I/ nav organizējis saimnieciskos darījumus, nav vienojies par to nosacījumiem un nav ņēmis dalību saimnieciskajos darījumos.

Lietā nav gūti pierādījumi, ka /pers. I/ vispār vestu saimniecisko darbību SIA /Nosaukums/Pie kam lietā ir dibināts, ka /pers. I/ pēc /pers. H/ ierosinājuma izsniedza pilnvaru /pers. H/ pārvaldīt un pārzināt SIA /Nosaukums/slēgt tās vārdā darījumus un rīkoties ar finanšu līdzekļiem, kā arī parakstīties SIA/Nosaukums/ vārdā, un tieši /pers. H/ veda saimniecisko darbību šajā uzņēmumā.

Līdz ar to nav iegūti pierādījumi, ka tieši /pers. I/ samazināja un slēpa peļņu un citus ar nodokļiem apliekamus objektus un izvairījās no nodokļu nomaksas.

Nav arī pamata atzīt, ka deklarācijas par 1998.gada septembri un 1998.gada 4.ceturksni Valsts ieņēmumu dienestā iesniedza /pers. I/, kurš konsekventi pirmstiesas un tiesas izmeklēšanā apstiprināja, ka viņš personīgi tās nav iesniedzis, jo visus šos jautājumus kārtojis /pers. H/, kuram viņš pēc paša /pers. H/ norādījuma izsniedzis pilnvaru.

Bez tam, /pers. H/ kā SIA /Nosaukums/ amatpersona, kā viņš pats sevi norādījis 1998.gada 13.augusta nodokļu maksātāja reģistrācijas lapā un 1998.gada 13.augusta SIA /Nosaukums/ pievienotās vērtības nodokļa apliekamās personas ziņojumā VID (1.sēj. 94.-97.lpp.), bija brīdināts par deklarāciju iesniegšanas kārtību un termiņu, uzņēmās tā izpildi, ko ir apliecinājis ar savu parakstu.

Tiesas kolēģijai nav pamata neticēt /pers. I/ liecībām, ka viņam nebija vienošanās ar /pers. H/ veikt inkriminēto noziedzīgo nodarījumu, bet viņa reālās darbības liecina par to, ka viņš apzināti veicināja /pers. H/ izvairīšanos no nodokļu nomaksas.

Tiesas kolēģija secina, ka /pers. I/ bija noziedzīgā nodarījuma līdzdalībnieks – atbalstītājs, bet noziedzīgā nodarījuma tiešais izdarītājs bija /pers. H/.

Tas, ka no SIA /Nosaukums/ statūtiem un reģistrācijas dokumentiem izriet, ka SIA /Nosaukums/ vienīgais dalībnieks un līdz ar to arī īpašnieks un uzņēmuma vadītājs ir /pers. I/ (1.sēj. 14.-65.lpp.), kurš ir arī kā SIA direktors parakstījis SIA /Nosaukums/ saimnieciskos dokumentus, tai skaitā preču pavadzīmes-rēķinus, čekus, deklarācijas, pārskata dokumentus un tml., kas arī ietilpst SIA direktora amata pienākumos, izvērtējot konkrētās lietas apstākļus, lietā iegūtos pierādījumus un faktiskās /pers. I/ darbības norādītās aprakstošajā daļā, tiesas kolēģija uzskata, nav pamats /pers. I/ atzīšanai par Krimināllikuma 218.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma subjektu, jo dotajā gadījumā ir konstatēts, ka reālais uzņēmuma vadītājs ir bijis tieši /pers. H/ un tiesas kolēģija nekonstatē, ka /pers. I/ bijis tiešs noziedzīgā nodarījuma izdarītājs.

Bez tam tiesas kolēģija secina, ka arī no /pers. I/ pirmās instances tiesā sniegtajām un apelācijas instances tiesā pārbaudītajām liecībām neizriet, ka tieši parakstot pavadzīmes Talsos par darījumiem ar SIA /Nosaukums A/ viņš apzinājās, ka darījumi ir fiktīvi.

Pret /pers. I/ ir arī izbeigts kriminālprocess pēc Latvijas Kriminālkodeksa 190.panta noziedzīga nodarījuma sastāva trūkuma dēļ, jo nav apzinājies, ka dokumenti (pavadzīmes), kurus parakstījis SIA "DNG" vārdā, satur nepatiesas ziņas. (3.sēj.220.-221.lpp.)

No /pers. I/ tiesas izmeklēšanā pārbaudītajām liecībām neizriet, ka viņa klātbūtnē būtu noslēgti fiktīvi darījumi ar SIA /Nosaukums/

Tiesas kolēģija ņem vērā Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2013.gadā veiktā tiesu prakses vispārinājuma "Tiesu prakse lietās par noziedzīgi iegūtu naudas līdzekļu legalizēšanu un par izvairīšanos no nodokļu maksāšanas" kopsavilkuma 9.2.punktā izteikto atziņu, ka par izvairīšanos no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas tiešo izdarītāju atzīstama un pie krimināatbildības saucama nevis persona, kura ir juridiskās personas vadītāja formāli jeb ir reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā, bet reālais juridiskās personas vadītājs, kurš īsteno juridiskās personas finansiāli saimniecisko darbību. Savukārt, uzņēmuma fiktīvā vadītāja darbības, konstatējot viņa rīcībā Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā norādītās darbības, kvalificējamas kā Krimināllikuma 218.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma atbalstīšana.

Minētā kopsavilkuma 9.3.punktā izteikta atziņa, ka, inkriminējot līdzdalību noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, jāvadās no Krimināllikuma 20.panta pirmajā daļā noteiktā, ka par līdzdalību uzskatāma apzināta darbība vai bezdarbība, ar kuru persona (līdzdalībnieks) kopīgi ar citu personu (izdarītāju) piedalījusies tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, bet pati nav bijusi tā tiešā izdarītāja. Ja līdzdalībnieks bez organizēšanas, uzkūdīšanas vai atbalstīšanas arī tieši piedalās noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, viņa nodarījums kvalificējams tikai pēc Krimināllikuma saskaņā ar Krimināllikuma Sevišķās daļas pantu, kurā paredzēta atbildība par konkrēto noziedzīgo nodarījumu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 20.panta ceturto daļu par atbalstītāju uzskatāma persona, kas apzināti veicinājusi noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, dodot padomus, norādījumus, līdzekļus vai novēršot šķēršļus tā izdarīšanai, kā arī persona, kas iepriekš apsolījusi noslēpt noziedzīga nodarījuma izdarītāju vai līdzdalībnieku, noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīkus un līdzekļus, noziedzīga nodarījuma pēdas vai noziedzīgā kārtā iegūtos priekšmetus, vai arī iepriekš apsolījusi iegādāties vai realizēt šādus priekšmetus.

/pers. I/ pēc /pers. H/ norādījuma parakstīja citus darījumu dokumentus – deklarācijas, pielikumus pie tām, kuros bija ietverta apzināti nepatiesa informācija, nelikumīga nodokļu atvieglojumu piemērošana, samazinot apliekamo darījumu vērtību, nelikumīgi norādot samaksāto priekšnodokli, kas ļāva /pers. H/ īstenot savu noziedzīgo nodomu. Kā arī /pers. I/ parakstīja čeku grāmatiņā neaizpildītus čekus par naudas izņemšanu no SIA "DNG" kontiem kredītiestādēs, kuru nodevis /pers. H/, tādējādi dodot iespēju izņemt skaidru naudu no uzņēmuma konta bankā.

Lietā ir konstatēts, ka skaidru naudu pēc /pers. H/ norādījuma no SIA /Nosaukums/konta kredītiestādēs ir izņēmis ne vien /pers. I/, kuru viņš nodevis /pers. H/, bet arī pats /pers. H/, gan citas personas pēc /pers. H/ norādījuma, kura tika nodota /pers. H/.

Tādējādi /pers. I/, ievērojot augstāk minēto, ir devis /pers. H/ naudas līdzekļus noziedzīga nodarījuma izdarīšanai.

Tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. I/ apzināti veicināja SIA /Nosaukums/ reālā vadītāja /pers. H/ izvairīšanos no nodokļu nomaksas Ls 24725,94, kas atbilst 35181,84 *euro,* apmērā, dodot /pers. H/ noziedzīga nodarījuma izdarīšanai līdzekļus (atbalstīja noziedzīgo nodarījumu).

Šīs /pers. I/ darbības izpaudās piekrišanā reģistrēt uz sava vārda uzņēmumu SIA /Nosaukums/piekrītot kļūt par minētā uzņēmuma vienīgo amatpersonu – īpašnieku un direktoru ar paraksta tiesībām, apzinoties, ka pats uzņēmumā saimniecisko darbību neveiks, pēc /pers. H/ norādījuma atverot SIA /Nosaukums/kontus bankās, parakstot pavadzīmes un citus ar saimniecisko darbību saistītus dokumentus, nododot /pers. H/ čeku grāmatiņu ar savu parakstu uz neaizpildītām veidlapām tajā, tādējādi ļaujot brīvi rīkoties ar uzņēmuma kontos esošajiem naudas līdzekļiem, izdodot pilnvaru /pers. H/, kas dod tiesības saņemt un rīkoties ar uzņēmuma līdzekļiem, sabiedrības vārdā parakstīties un citas tiesības, pēc /pers. H/ lūguma parakstot SIA /Nosaukums/darījumus apstiprinošus dokumentus un izņemot skaidras naudas līdzekļus no uzņēmuma konta un tos atdodot /pers. H/, tādējādi apzinoties, ka uzņēmumā notiek saimnieciskā darbība un ka SIA /Nosaukums/ faktiskais vadītājs ir /pers. H/.

Tas, ka /pers. I/ pēc /pers. H/ norādījuma parakstīja pavadzīmes, VID iesniegtas deklarācijas par 1998.gada septembri un 1998.gada 4.ceturksni, kuros bija norādīta nelikumīga nodokļu atvieglojumu piemērošana, ļāva /pers. H/ īstenot savu noziedzīgo nodomu.

/pers. I/, nebūdams SIA /Nosaukums/finansiāli saimnieciskās darbības reālais (faktiskais) vadītājs, parakstot noziedzīgā nodarījuma izdarīšanai nepieciešamos dokumentus, sniedza līdzekļus /pers. H/ noziedzīgā nodarījuma izdarīšanai (atbalstīja noziedzīgu nodarījumu).

Tiesas kolēģija, izvērtējot visus lietā iegūtos pierādījumus, apsūdzētā /pers. I/ faktiskās darbības, secina, ka /pers. I/ veicis darbības, kas nebija tieši vērstas uz izvairīšanos no nodokļu samaksas. /pers. I/ neņēma tiešu dalību noziedzīga nodarījuma izdarīšanā.

Viņam nebija kopīgs mērķis ar /pers. H/ izvairīties no nodokļu nomaksas, samazināt un slēpt peļņu un citus ar nodokļiem apliekamus objektus.

/pers. I/ veica /pers. H/ fizisku atbalstīšanu, dodot līdzekļus noziedzīga nodarījuma izdarīšanai.

/pers. I/ ar savām darbībām palīdzēja /pers. H/ realizēt noziedzīga nodarījuma objektīvās puses pazīmes.

Izvērtējot lietā iegūtos pierādījumus, tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. I/ apzināti veicināja uzņēmuma reālā vadītāja /pers. H/ izvairīšanos no nodokļu nomaksas.

/pers. I/ zināja, ka ir jāatskaitās VID par SIA /Nosaukums/ saimniecisko darbību un gūtajiem ienākumiem, ir jāsniedz deklarācijas. /pers. I/ zināja, ka /pers. H/ nav atskaitījies VID par SIA /Nosaukumus/ saimniecisko darbību, nav iesniedzis pienākošos pārskatus, deklarācijas, ko pats ir apstiprinājis tiesas izmeklēšanā, ko viņš ir uzzinājis no paša /pers. H/.

/pers. I/ zināja, ka VID vairs neizdod preču pavadzīmju-rēķinu veidlapas, jo /pers. H/ nav atskaitījies par SIA veiktajiem darījumiem un gūtajiem ienākumiem, ko viņam personīgi paskaidroja /pers. H/, ko /pers. I/ apliecināja tiesas izmeklēšanā.

Bez tam, /pers. I/ saņēma no VID Nodokļu inspekcijas atgādinājumus par nenomaksātiem nodokļiem, par ko viņš teicis /pers. H/, kurš solījis to nokārtot, bet tas netika izdarīts. Pats neko nav darījis, lai neturpinātos likumpārkāpumi.

Augstāk minēto nenoliedza pats /pers. I/ pirmās instances tiesā un paskaidroja, ka saprot, ka viņam bija jāseko nodokļu nomaksai uzņēmumā. Bija vieglprātīgs, uzticējās /pers. H/ (4.sēj. 179.lpp.).

/pers. I/ zināja no /pers. H/ par to, ka /pers. H/ ir iegādājies sveša uzņēmuma preču pavadzīmes-rēķinus.

/pers. I/ paskaidroja pirmstiesas izmeklēšanā un tiesā, ka ir atgādinājis /pers. H/ par to, ka jāsniedz atskaites VID par SIA /Nosaukums/ saimniecisko darbību un jāsamaksā pienākošie nodokļi, kas no /pers. H/ puses netika izdarīts.

/pers. I/ apzinājās, ka /pers. H/, neiesniedzot VID deklarācijas, atskaites par SIA saimniecisko darbību un peļņu, netiek maksāti nodokļi.

Neskatoties uz augstāk minēto, ka /pers. H/ nav atskaitījies VID par saimniecisko darbību uzņēmumā un gūtajiem ienākumiem, /pers. I/ turpināja parakstīt SIA /Nosaukums/saimnieciskās darbības dokumentus, kurus viņam deva parakstīt /pers. H/, turpināja skaidras naudas izņemšanu no SIA /Nosaukums/ kontiem kredītiestādēs pēc /pers. H/ norādījuma, kuru nodeva /pers. H/ vai citām /pers. H/ norādītām personām, tādā veidā atbalstīja /pers. H/ noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu /pers. H/ apgalvojumu, ka SIA /Nosaukums/ finansiāli saimniecisko darbību ir veicis /pers. I/, tai skaitā, ka /pers. I/ ir vedis SIA /Nosaukums/ grāmatvedību, ir sastādījis SIA /Nosaukums/pievienotās vērtības deklarācijas par 1998.gada septembri un 1998.gada 4.ceturksni un iesniedzis VID, ka /pers. I/ bija reālais SIA /Nosaukums/ vadītājs. Tiesas kolēģija uzskata, ka šādas liecības /pers. H/ sniedz nolūkā izvairīties no atbildības par izdarīto.

Tiesas kolēģija netic /pers. H/ liecībām, jo /pers. H/ liecības ir pretrunā lietā iegūtiem pierādījumiem.

Lietā ir konstatēts, ka visus SIA /Nosaukums/ saimnieciskās darbības dokumentus ir sastādījis /pers. H/, tieši viņš nodrošināja darījuma izpildi, /pers. I/ darījumus neveica un darījumos nepiedalījās.

Lietā konstatēts, ka tieši /pers. H/, ne /pers. I/, sastādīja preču pavadzīmes, kurās bija norādīti kokmateriālu pārvadātāji, kuri pārvadājumus nav veikuši.

Tiesas kolēģija nepiedod ticamību apsūdzētā /pers. H/ liecībām par to, ka paši šoferi, kas veica kokmateriālu pārvešanu, norādīja nepareizus savus personas datus, bet viņš nepārbaudīja šoferu datus, ko tiesas kolēģija vērtē kā vienkāršu apsūdzētā aizbildināšanos, šādas liecības izvirzītas nolūkā izvairīties no krimināltatbildības.

Lietā ir arī konstatēts, ka SIA /Nosaukums/ saimnieciskajos darījumos ir izmantotas svešas uzņēmuma pavadzīmes (1.sēj. 10., 120., 145.lpp.), kurām nav nekāda sakara ar /pers. I/, jo visas preču pavadzīmes vienmēr rakstījis un tās iegādājies /pers. H/.

Pie kam svešu uzņēmumu pavadzīmes /pers. H/ ir izmantojis darījumos ar SIA /Nosaukums A/ un zemnieku saimniecību /Nosaukums/kuru īpašnieki bija viņa skolas un augstskolas biedri. Bez tam pats /pers. H/ šīs preču pavadzīmes aizpildīja.

Tiesas kolēģija nepiedod ticamību /pers. H/ paskaidrojumiem tiesas sēdē, ka svešu uzņēmumu preču pavadzīmes ir iegādājies /pers. I/.

/pers. I/ jau pirmstiesas izmeklēšanā ir paskaidrojis, ka /pers. H/ ir iegādājies svešu uzņēmumu pavadzīmes, jo viņam Valsts ieņēmumu dienestā pavadzīmes atteicās izdot, jo viņš (/pers. H/) nav atskaitījies par iepriekš veiktajiem darījumiem, un savas liecības /pers. I/ apstiprinājis arī konfrontācijā ar /pers. H/.

Kā redzams no lietas materiāliem, /pers. H/ ir aicināts uz Valsts ieņēmumu dienestu 17.06.1999.g. ar lūgumu iesniegt SIA/Nosaukums/ grāmatvedības dokumentus un atskaites par veikto saimniecisko darbību, bet /pers. H/ VID neieradās un pieprasītos dokumentus neiesniedza, nav sniedzis VID paskaidrojumus (1.sēj. 8.lpp.).

Pie kam /pers. H/ ne vien neieradās uz aicinājumiem VID, bet kļuva nesasniedzams tieši tad, kad no VID vairākkārt nāca atgādinājumi par SIA nenomaksātiem nodokļiem.

Tiesas kolēģija secina, ka /pers. I/ nav aprēķinājis nomaksājamo nodokli un to nav iekļāvis deklarācijā un nav deklarējis VID, bet to darījis /pers. H/. Izvērtējot apsūdzēto liecības kopsakarā ar visiem pārbaudītiem pierādījumiem, ka tieši /pers. H/ aprēķināja maksājamo nodokli, to iekļāva deklarācijā un deklarēja VID.

Tiesas kolēģija uzskata, ka /pers. H/ tīši un apzināti ir izdarījis tīšu izvairīšanos no nodokļu nomaksas, nepildot nodokļu maksātāja pienākumu aprēķināt maksājamo (iemaksājamo) nodokļu summas un noteiktajā termiņā, un pilnā apmērā nomaksāt nodokļus un nodevas.

/pers. H/ ir slēpis un samazinājis ar nodokli apliekamos objektus un ir iekļāvis PVN priekšnodoklī darījuma partnerus ar nederīgiem PVN maksātāju numuriem. Ir sniedzis nepatiesu informāciju par darījuma partneriem, kas Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā un arī Valsts nodokļu inspekcijā nav reģistrēti.

/pers. H/ noziedzīgu nodarījumu – izvairīšanos no nodokļu nomaksas ir izdarījis ar tiešu nodomu.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir izdarījusi pareizu secinājumu, ka patiesais SIA /Nosaukums/ dibināšanas iniciators, kā arī faktiskais SIA uzņēmējdarbības vadītājs un visas SIA /Nosaukums/ darbības organizētājs ir tieši /pers. H/. Tiesas kolēģijas ieskatā, tas ir pareizs un pamatots ar lietas materiāliem.

Nepamatots ir aizstāvības arguments, ka /pers. H/ nebija pat iespējas iesniegt gan PVN deklarācijas, gan gada pārskatu, kura viena sastāvdaļa ir peļņas nodokļa aprēķins, jo, kā redzams no lietas materiāliem, ir nodokļu maksātāja reģistrācijas procedūra, kurā SIA /Nosaukums/ pārstāvēja tieši /pers. H/, aizpildījis nepieciešamos dokumentus un sniedzis nodokļu administrācijai nepieciešamās ziņas šīs procedūras ietvaros. /pers. H/ uz minētās SIA /Nosaukums/pilnvaras pamata jau ir speciāls statuss kā konkrētas SIA pārstāvim.

Par to, ka tieši apsūdzētais /pers. H/ bija uzņēmuma SIA /Nosaukums/ reālais vadītājs, bez augstāk minētā liecina viņa rīcība jebkura jautājuma noteikšanā uzņēmumā /Nosaukums/tai skaitā jautājumā par rīcību ar SIA /Nosaukums/finanšu līdzekļiem.

/pers. I/ izpildīja /pers. H/ norādījumus, bet neveica nevienu darbību uzņēmuma saimnieciskās darbības ietvaros. Viņš pēc /pers. H/ norādījuma parakstīja saimnieciskās darbības dokumentus.

Par minēto un citu pakalpojumu sniegšanu pēc /pers. H/ norādījuma /pers. I/ no pēdējā saņēma samaksu.

Tiesas kolēģijai nerodas saprātīgas šaubas par apsūdzētā /pers. H/ vainu viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā.

Pārbaudījusi un novērtējusi pierādījumus lietā, tiesas kolēģija atzīst, ka tie ir pietiekami, lai atzītu, ka SIA /Nosaukums/izvairījās no nodokļu samaksas, samazināja un slēpa ar nodokli apliekamos objektus, kā rezultātā valstij nodarīti zaudējumi lielā apmērā par kopējo summu Ls 24725,94, tas ir 35181,84 *euro*.

Tiesas kolēģija uzskata, ka ar pirmās instances tiesas spriedumā norādītajiem pierādījumiem, tai skaitā Valsts ieņēmumu dienesta 2000.gada 3.janvāra lēmumu par audita rezultātiem Nr.5.2.11/4 un audita pārskatu Nr.1 (1.sēj. 71.-84.lpp.), ir pierādīts, ka SIA /Nosaukums/ izvairījās no nodokļu nomaksas, samazināja un slēpa ar nodokli apliekamos objektus, līdz ar ko aizstāvja apelācijas sūdzībā norādītais, ka, atbilstoši Civillikuma 2289.pantam, pilnvarnieks rīkojas pilnvarotāja labā un viņa interesēs, nepelna ievērību.

Lietā ir konstatēts, ka Valsts ieņēmumu dienesta Liepājas nodaļas nodokļu inspekcijā ir iesniegtas SIA /Nosaukums/pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas par 1998.gada septembri un 1998.gada 4.ceturksni, kurās bija norādīta samazināta apliekamo darījumu kopējā vērtība un priekšnodokļa maksājumi uzņēmējsabiedrībām, kas nebija reģistrētas Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā un Valsts ieņēmumu dienestā kā ar pievienotās vērtības nodokli apliekamas personas. Kā arī, neiesniedzot SIA /Nosaukums/ gada pārskatu par 1998.gadu un deklarācijas un pārskatus par veiktajiem saimnieciskajiem darījumiem laikā no 1999.gada janvāra līdz aprīlim, tika samazināti un slēpti ar nodokļiem apliekami objekti un notika izvairīšanās no nodokļu nomaksas, kā tieši un kādā apmērā, ir norādīts augstāk. Augstāk minēto nepārprotami apliecina audita pārskats.

Tiesas kolēģija nesaskata pamata apšaubīt Valsts ieņēmuma dienesta Audita pārskatu Nr.1 (1.sēj. 73.-84.lpp.) kurš ir veikts atbilstoši tā laika Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem un tajos izdarītajiem grozījumiem: 09.03.1995.g. likums "Par pievienotās vērtības nodokli", 14.10.1992.g. Latvijas Republikas likums "Par grāmatvedību", 2.02.1995.g. Latvijas Republikas likums "Par nodokļiem un nodevām", Latvijas Republikas 23.05.1998.g. Ministru kabineta noteikumi Nr.187 likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" normu piemērošanas noteikumi, 09.02.1995.g. Latvijas Republikas likums "Par uzņēmuma ienākuma nodokli", 14.10.1992.g. Latvijas Republikas likums "Par uzņēmuma gada pārskatu", 07.11.1995.g. Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr.339 "Noteikumi par uzņēmuma grāmatvedības kārtošanu un organizāciju", veicot PVN pārbaudi un uzņēmuma ienākuma nodokļa pārbaudi.

Audita pārskatā konstatēts SIA /Nosaukums/ veikto darījumu apjoms un vērtība apsūdzībā norādītajā tā laika posmā un pēc tā laika spēkā esošām normatīvo aktu prasībām aprēķināta PVN summa, kas nav tikusi deklarēta un iemaksāta valsts budžetā.

Audita pārskatā norādītos aprēķinus un uz konkrētiem darījuma partneriem apstiprina tiesas izmeklēšanas laikā pārbaudītie rakstveida pierādījumi, kas apstiprina SIA /Nosaukums/ realizētos apliekamos darījumus ar darījuma partneriem – gan līgumi, gan pieņemšanas – nodošanas akti, gan maksājuma uzdevumi par naudas ieskaitīšanu SIA /Nosaukums/kontos, preču vai kokmateriālu transporta pavadzīmes-rēķini, kas apstiprina

darījuma faktu un vērtību, kā arī izņemtie dokumenti no kredītiestādēm, kas apstiprina to kontu atvēršanas piederību SIA /Nosaukums/ un naudas izņemšanu SIA /Nosaukums/ norādītos līdzekļus par apsūdzībā norādīto darījumu apjomu, ir saņēmusi.

Šis apstāklis nav apšaubāms. Turklāt lietā esošā VID izsniegtā izziņa apliecina, ka lēmums par SIA /Nosaukums/ audita rezultātiem nav apstrīdēts un stājas likumīgā spēkā.

Tā kā deklarācijas par 4.ceturksni iesniegšanas termiņš bija nokavēts, VID, saskaņā ar Latvijas Republikas likumu "Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta 14.daļu, pamatoti atzina, ka SIA /Nosaukums/ zaudēja tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu.

Audita laikā ir izskatīti SIA /Nosaukums/ sastādītie pielikumi pie PVN pārskata par darījuma partneriem un viņiem samaksātajām PVN summām. VID datu bāzē tika pārbaudīta informācija par uzrādītajiem darījuma partneriem un konstatēta nepatiesu datu sniegšana, proti, uzrādītie darījuma partneri SIA /Nosaukums B/", SIA /Nosaukums C/SIA /Nosaukums E/ nav reģistrēti kā nodokļu maksātāji, tāpat arī SIA /Nosaukums F/SIA /Nosaukums G/ nav PVN maksātāju reģistrā, uz uzrādīto reģistrācijas numuru ir reģistrēti citi uzņēmumi.

Ir dibināts, ka deklarācijā iekļautā kopējā priekšnodokļa summa sastāda Ls 3540,36. Tiesas kolēģija nesaskata pamata šim aprēķinam neticēt. Tā kā SIA /Nosaukums/uzrādītie darījuma partneri nav reģistrēti PVN maksātāju reģistrā un priekšnodokļa apmaksu apliecinoši dokumenti pārbaudei netika iesniegti, tad priekšnodokļa atskaitījumi no budžetā maksājamā pievienotās vērtības nodokļa, VID pamatoti atzina, nav veicami.

Ņemot vērā augstāk minēto, izdarīts pievienotās vērtības nodokļa pārrēķins un pārbaudes rezultātā papildus aprēķināts pievienotās vērtības nodoklis Ls 7562,13. Tiesas kolēģija nesaskata pamatu PVN pārrēķinu apšaubīt.

Par 1999.gada saimniecisko darbību SIA /Nosaukums/nevienu pievienotās vērtības deklarāciju nav iesniedzis un, veicot pretpārbaužu materiālu izpēti, ir konstatēti SIA /Nosaukums/ gūtie ienākumi, kas ir konkrēti norādīti audita pārskatā. Ir konstatēts, ka ar pievienotās vērtības nodokli apliekams ienākums Ls 33021,76 un aprēķināts pievienotās vērtības nodoklis Ls 5943,91.

VID pamatoti secinājusi, ka SIA/Nosaukums/ no budžetā maksājamā pievienotās vērtības nodokļa nelikumīgi atskaitīja priekšnodokli.

Nav pamatots aizstāvja apelācijas sūdzībā norādītais viedoklis, ka ar tai laikā spēkā esošo normatīvo bāzi uzņēmējam nebija jāpārliecinās par darījuma partnera reģistrāciju PVN maksātāju reģistrā.

Saskaņā ar likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta trešās daļas 3.punktu, daļu priekšnodokļa atskaitījumus no budžetā maksājamās nodokļa summas nedrīkst veikt par iegādātajām vai importētajām precēm vai saņemtajiem pakalpojumiem, ko piegādājušas vai sniegušas personas, kuras nav reģistrējušās

Valsts ieņēmumu dienestā kā apliekamās personas (likuma redakcijā līdz 1999.gada 13.maijam).

Tiesas kolēģijas ieskatā, no minētās likuma normas nepārprotami izriet, ka lai veiktu priekšnodokļa atskaitījumus, to veicējam ir jābūt pārliecinātam, ka personas, kas piegādājušas preces vai sniegušas pakalpojumus, likumā noteiktā kārtībā reģistrējušās Valsts ieņēmumu dienestā kā ar pievienotās vērtības nodokli apliekamās personas, jo pretējā gadījumā nedrīkst veikt priekšnodokļa atskaitījumus.

Tiesas kolēģija, pretēji aizstāvja apelācijas sūdzībā norādītajam viedoklim, uzskata, ka nav pamata secināt, ka kāds no darījuma partneriem būtu apkrāpis SIA /Nosaukums/apzināti vai kļūdaini norādot nepareizus savus datus preču pavadzīmē.

Tiesas kolēģija, pretēji aizstāvja viedoklim izteiktam tiesu debatēs uzskata, ka nav pamata atzīt, ka SIA /Nosaukums/ par 1998.gada 4.ceturksni nav slēpusi vai samazinājusi apliekamo ienākumu, pie kam šī deklarācija ir izvērtēta, veicot auditu. Audita pārskatā ir norādītas iepirkuma un realizācijas summas, kas attiecināmas uz laika periodu no 1998.gada 1.oktobra līdz 31.decembrim.

Kaut arī lietas materiāliem nav pievienota SIA /Nosaukums/ deklarācija par 1998.gada 4.ceturksni, tiesas kolēģija nesaskata pamatu apšaubīt audita pārskatā N.1 konstatēto.

Tiesas kolēģija, pretēji aizstāvja tiesu debatēs izteiktajam viedoklim, secināja, ka no audita pārskata izriet, kā VID identificēja SIA /Nosaukums/ apliekamos darījumus.

Tiesas kolēģija uzskata, ka nav pamata arī secināt, ka VID tendenciozi audita pārskatā apkopojis un atspoguļojis tikai to informāciju, kas bija nepieciešama, lai varētu aprēķināt papildus maksājamos nodokļus, kā to tiesu debatēs norādīja aizstāvis.

SIA /Nosaukums/ pienākums bija iesniegt VID visas ziņas par saviem iepirkumiem, kas netika darīts.

Tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. H/ vaina noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā, ir pierādīta, izslēdzot visas saprātīgās šaubas par vainu.

Tiesas kolēģija secina, ka ar audita pārskatu Nr.1 ir pierādīts, ka SIA /Nosaukums/ samazināja apliekamo objektu – SIA /Nosaukums/apliekamos darījumus 1998.gadā par Ls 44954,04-19240,96=25713,08 apmērā, nelikumīgi norādot samaksāto priekšnodokli Ls 3540,36 un izvairoties no pievienotās vērtības nodokļa samaksas par 1998.gadu Ls 7562,13 apmērā. SIA "DNG" slēpis apliekamo objektu -1998.gada ar uzņēmuma ienākumu nodokli apliekamo ienākumu Ls 44879,58 apmērā, izvairoties no uzņēmuma ienākuma nodokļa nomaksas par 1998.gadu Ls 11219,90 apmērā. SIA /Nosaukums/slēpis apliekamo objektu -1999.gada apliekamos darījumus Ls 33021,76 apmērā, izvairoties no pievienotās vērtības nodokļa nomaksas par 1999.gadu Ls5943,91 apmērā (1.sēj. 71.-84. lpp.).

Tādējādi samazinot apliekamos darījumus, slēpjot apliekamos darījumus un ar uzņēmuma ienākumu nodokli apliekamo ienākumu, valstij nodarīti zaudējumi lielā apmērā par summu Ls 24725,94, par ko iesniegts kaitējuma kompensācijas pieteikums.

Ievērojot visu augstāk minēto, tiesas kolēģija, pretēji aizstāvja viedoklim, atzīst par pierādītu, ka /pers. H/, samazinot un slēpjot peļņu un citus ar nodokli apliekamus objektus un izvairoties no nodokļu nomaksas, nodarīja zaudējumus valstij lielā apmērā par kopēju summu Ls 24725,94, kas atbilst 35181,84 *euro*.

Krimināllikuma 218.panta nozieguma sastāvs ir materiāls sastāvs, ir jākonstatē noziedzīga nodarījuma sekas – valstij vai pašvaldībai nodarītos zaudējumus.

Izdarot Krimināllikuma 218.pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu personas darbība vai bezdarbība vērsta uz to, lai nemaksātu nodokļus, iegūtu tiesības uz nodokļu samazināšanu, pārmaksātā nodokļa izmantošanu.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2013.gada tiesu prakses apkopojumā "Tiesu prakse lietās par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un par izvairīšanos no nodokļu maksāšanas" ir paustas vairākas būtiskas atziņas attiecībā uz Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma pabeigšanas brīdi.

Noziedzīgais nodarījums ar materiālu sastāvu skaitās pabeigts ar brīdi, kad iestājušās kriminālatiesību normās paredzētās kaitīgās sekas analizējamā gadījumā – zaudējums valstij (vai pašvaldībai) lielā apmērā, taču šo seku iestāšanās brīdis būs atkarīgs no nodokļu vai tam pielīdzinātā maksājuma veida un likumos un citos normatīvajos aktos noteiktā to nomaksāšanas termiņa.

Izvairīšanās no nodokļu vai tam pielīdzināto maksājumu nomaksas kopumā uzskatāma par pabeigtu ar nodokļa vai tam pielīdzinātā maksājuma faktiskās nenomaksāšanas brīdī, proti, ar nodokļa iemaksāšanas termiņu par noteiktu taksācijas periodu iestāšanos, kad vai un vispār nenomaksājot nodokli vai tam pielīdzināto maksājumu vai arī maksājot to daļēji, valstij vai pašvaldībai tiek nodarīts zaudējums lielā apmērā nesaņemto vai daļēji saņemto nodokļu maksājumu veidā.

Latvijas Republikas Augstākā tiesa 2018.gada 16.janvāra lēmumā ir norādījusi, ka Krimināllikuma 218.pantā atbildība noteikta gan par

izvairīšanos no nodokļu maksājumu veikšanas, gan par šajā pantā norādīto objektu slēpšanu vai to samazināšanu, tādā veidā nošķirot un konkretizējot darbības un bezdarbības veidus. Šajā pantā paredzētais noziedzīgais nodarījums ir ar materiālu sastāvu, jo panta dispozīcijā ietverta norāde ne tikai uz darbību vai bezdarbību, bet arī uz kaitīgām sekām - zaudējumiem valstij lielā apmērā. Turklāt izvairīšanās no nodokļu nomaksas kopumā uzskatāma par pabeigtu ar nodokļa faktiskās nenomaksāšanas brīdi, proti, ar nodokļa iemaksāšanas termiņa par noteiktu taksācijas periodu iestāšanos, kad, vai un vispār netiek iemaksāts nodoklis, vai tam pielīdzinātais maksājums, vai arī tas tiek nomaksāts daļēji un valstij vai pašvaldībai tiek nodarīts zaudējums lielā apmērā nesaņemto vai daļēji saņemto nodokļu maksājumu veidā (sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2018.gada 16.janvāra lēmums lietā Nr.SKK-4/2018).

Nav pamata apšaubīt apsūdzētā /pers. H/ rīcību par priekšnodokļa nelikumīgu norādīšanu, jo šāda rīcība izriet no audita pārskata Nr.1 (1.sēj. 73.-84.lp.). /pers. H/ norādīja priekšnodokli, lai izvairītos no nodokļu nomaksas. Tas, ka /pers. H/ nelikumīgi uzrādīja priekšnodokli, viņš radīja sev tiesības nemaksāt nodokli. Tas ir veids kā izvairīties no nodokļu nomaksas. /pers. H/ samazināja priekšnodokli par 3540,36 Ls (par apsūdzībā norādīto summu), līdz ar to to nenomaksāja un tas ir konstatēts ar audita pārskatu Nr.1.

Tiesas kolēģija neatstāj bez ievērības Latvijas Republikas Augstākās tiesas prakses apkopojumā norādīto attiecībā uz priekšnodokļa izmantošanu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, bet ņemot vērā, ka apsūdzētais /pers. H/ veica ilgstošu noziedzīgu nodarījumu, no audita pārskata izriet, ka SIA /Nosaukums/ nav nomaksājis nodokļus (priekšnodokli), tad tiesas kolēģija uzskata, ka ir pabeigts noziedzīgs nodarījums (noziegums).

Tiesas kolēģija atzīst, ka apsūdzētā /pers. H/ darbības pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas, savukārt /pers. I/ darbības kvalificējamas pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 218.panta otrās daļas.

Nosakot sodu apsūdzētajam /pers. H/ tiesas kolēģija saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantu ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, apsūdzētā personību, viņa atbildības mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus, kā arī Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā definēto soda mērķi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.pantu (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 1.aprīlim) apsūdzētajam /pers. H/ inkriminētais noziedzīgais nodarījums ir mazāk smags.

No lietā esošajām /pers. H/ raksturojošajām ziņām izriet, ka viņš ir agrāk nesodīta persona (sodāmība dzēsta), no Valsts policijas Liepājas pilsētas un rajona pārvaldes raksturots negatīvi, no 1998.gada decembra līdz 2004.gada oktobrim reģistrēti 38 administratīvie pārkāpumi, narkoloģiskā kabineta uzskaitē nesastāv, ziņas par psihiskiem traucējumiem nav, viņa apgādībā divi nepilngadīgi bērni, ir AS /Nosaukums/ valdes priekšsēdētājs (3.sēj. 86.-95., 99, 212., 216., 217.-219.lp, 101., 103., 4.sēj. 8-9.lp.).

Apsūdzētā /pers. H/ atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus tiesas kolēģija nekonstatē.

Izvērtējot apsūdzētā /pers. H/ personību raksturojošās ziņas un ņemot vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu tiesas kolēģija uzskata, ka sods /pers. H/ ir nosakāms brīvības atņemšanas veidā Krimināllikuma 218.panta otrās daļas sankcijā paredzētajās robežās.

Nosakot /pers. H/ piespriežamā soda mēru tiesas kolēģija ņem vērā to, ka nav konstatēti viņa atbildību pastiprinoši un mīkstinoši apstākļi, kā arī 2012.gada 13.decembra likuma "Grozījumi Krimināllikumā", kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī Pārejas noteikumu 6.punktu, kas noteic, ja par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu Krimināllikumā pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas paredzēta zemāka brīvības atņemšanas soda minimālā robeža, tiesa to ņem vērā, nosakot brīvības atņemšanas sodu.

Līdz 2013.gada 1.aprīlim likumdevējs par Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu bija paredzējis brīvības atņemšanu no trīs mēnešiem līdz pieciem gadiem. Uz doti brīdi par Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ir paredzēta brīvības atņemšana no piecpadsmit dienām līdz četriem gadiem.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka nosakot sodu apsūdzētajam /pers. H/ nepieciešams izvērtēt Kriminālprocesa likuma 14.pantā noteiktās apsūdzētā tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā ievērošanu.

Kriminālprocesa likuma 14.panta pirmajā daļā noteikts, ka ikvienam ir tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, tas ir, bez neattaisnotas novilcināšanas. Kriminālprocesa pabeigšana saprātīgā termiņā ir saistīta ar lietas apjomu, juridisko sarežģītību, procesuālo darbību daudzumu, procesā iesaistīto personu attieksmi pret pienākumu pildīšanu un citiem objektīviem apstākļiem.

Arī Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas izpratnē tiesību un kriminālprocesa pabeigšanas saprātīgā termiņa neievērošana ir konvencijas 6.panta 1.punkta pārkāpums.

Konkrētajā gadījumā krimināllieta ir ierosināta 2000.gada 16.martā (1.sēj. 1.lp.). Pirmstiesas izmeklēšana pabeigta 2004.gada 8.decembrī. Lieta pirmās instances tiesā saņemta 2004.gada 8.decembrī (3.sēj. 235.lp.).

Pirmā tiesas sēde nozīmēta uz 2005.gada 6.aprīlī (3.sēj. 236.lp.), nākamā tiesas sēde nozīmēta uz 2005.gada 19.septembrī, pēc tam 2006.gada 9.februārī, 2006.gada 18.oktobrī (4.sēj. 255, 262., 5.sēj. 13-18.lp.). Turpmākā lietas izskatīšana notika ar lieliem pārtraukumiem starp tiesas sēdēm.

Vairākkārtīgi tiesas sēdēs atliktas apsūdzētā /pers. H/ un viņa aizstāvja slimības dēļ, tāpat vairākkārtīgi lietas izskatīšana atlikta liecinieku neierašanās dēļ, trīs reizes prokurora un tiesneša slimības dēļ.

2011.gada 29.aprīlī kriminālprocesā iestājās cits tiesnesis.

Lietas izskatīšana uzsākta no jauna, pirmā tiesas sēde nozīmēta 2011.gada 4.augustā (4.sēj. 127.lp.). Tālākā gaitā lietas izskatīšana nozīmēta ar lieliem pārtraukumiem līdz saīsināta sprieduma pasludināšanai 2012.gada 5.jūnijā. Pilns spriedums bija pieejams 2012.gada 3.jūlijā.

Pirmās instances tiesas spriedums pārsūdzēts apelācijas kārtībā. Apelācijas instances tiesā lieta saņemta 2012.gada 7.augustā.

Tiesas sēdes nozīmētas no 2012.gada 6.novembra līdz 2013.gada 30.septembrim. Lietas izskatīšana vairākkārt atlikta aizstāvja un apsūdzētā /pers. H/ slimības dēļ, tai skaitā viņa neattaisnotas neierašanās dēļ, (5.sēj. 16.lp.), vienreiz prokurora slimības dēļ (5.sēj. 7., 15., 18., 19. un 21.lpp.). Saīsinātais spriedums pasludināts 2013.gada 30.septembrī. Pilna nolēmuma pieejamības diena bija 2013.gada 11.novembrī. Spriedums pārsūdzēts kasācijas kārtībā, kurš ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2014.gada 25.februāra lēmumu atcelts daļā par /pers. H/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 218.panta otrās daļas, daļā par /Pers. H/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas un nolemts lietu šajās daļās nosūtīt jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesā.

Pārējā daļā apelācijas instances tiesas spriedums atstāts negrozīts.

Lieta jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesā saņemta 2013.gada 27.septembrī.

Tiesas sēdes nozīmētas no 2014.gada 7.maija līdz 2018.gada 16.aprīlim un vairākkārt atliktas sakarā ar /pers. H/ aizstāvja aizņemtību citā procesā un slimību (5.sēj. 101.,107., 111., 128., 130., 133., 150., 152.lpp.), sakarā ar /pers. H/ slimību (5.sēj. 115., 117., 118., 141., 159., 160., 170.), sakarā ar tiesneses, tiesas sēdes priekšsēdētājas ilgstošu slimību kopš 2015.gada oktobra lieta noņemta no izskatīšanas (5.sēj. 134.lpp.), sakarā ar prokurora neiespējamību piedalīties krimināllietas iztiesāšanā (5.sēj. 146.lpp.), sakarā ar vienas no tiesnesēm atkārtotu saslimšanu (5.sēj. 168., 208.lpp.).

Ievērojot augstāk minētos apstākļus, ņemot vērā ilgstošo kopējo lietas iztiesāšanas laiku pirmās instances tiesā un apelācijas instances tiesā, kas sasniedz 14 gadus, garos pārtraukumus starp atsevišķām tiesas sēdēm, kā arī ievērojot to, ka pirmās instances tiesā divas reizes tika atjaunota tiesas izmeklēšanas, apelācijas instances tiesas spriedums atcelts daļā un lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai, tiesas kolēģija atzīst, ka ir piemērojami Krimināllikuma

49.1 panta noteikumi, jo dotajā gadījumā tiesas kolēģija atzīst, ka ir noticis Kriminālprocesa likuma 14.panta pirmajā daļā paredzētā pamatprincipa pārkāpums apsūdzētā tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu sapratīgā termiņā konkrētajā gadījumā nav tikušas ievērotas.

Tiesas kolēģija, izvēloties konkrētu Krimināllikuma 49.[1] pantā noteikto kritēriju, ņem vērā kriminālprocesa ilgumu, tostarp arī pirmstiesas procesa ilgumu, noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, noziedzīgā nodarījuma realizēšanas pakāpi, apsūdzētā personību un lomu izdarītajā noziedzīgajā nodarījumā, Krimināllikumā paredzēto sodu ietekmējošos apstākļus, kā arī apstākļus, kas raksturo kriminālprocesa nepamatotu novilcināšanu.

Tiesas kolēģija ievērojot minētos apstākļus atzīst, ka apsūdzētajam /pers. H/ nosakot sodu, ir piemērojami Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punkta nosacījumi un noteiktais sods ir mīkstināms.

Tiesas kolēģija nosakot sodu, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu ņem vērā arī to, ka apsūdzētajam /pers. H/ nebija piemērots brīvības atņemšanas sods, viņi neatrodas apcietinājumā.

Ņemot vērā to, ka kopš noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas ir pagājis pietiekami ilgs laika periods (20 gadi) un lietā nav ziņu, ka /pers. H/ būtu turpinājis izdarīt likumpārkāpumus, tad tiesas kolēģijas ieskatā konkrētajā lietā Krimināllikuma 35.pantā definētais soda mērķis var tikt sasniegts piemērojot Krimināllikuma 55.panta nosacījumus, sodu nosakot nosacīti ar pārbaudes laiku uz vienu gadu.

Tiesas kolēģija neatrod par iespējamu /pers. H/ atbrīvot no krimināatbildības, pamatojoties uz Krimināllikuma 58.panta piekto daļu, ņemot vērā radīto kaitējumu valstij un viņa izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu.

Ņemot vērā 2012.gada 13.decembra likuma "Grozījumi Krimināllikumā" Pārejas noteikuma 6.punkta nosacījumus, tiesas kolēģija atzīst par nepieciešamu pārskatīt arī /pers. I/ pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 218.panta otrās daļas noteikto sodu un uzskata, ka ir samazināms /pers. I/ ar pirmās instances tiesas spriedumu piespriestais brīvības atņemšanas sods.

Kā arī ņemot vērā apsūdzētā /pers. I/ lomu noziedzīgā nodarījumā, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts līdzdalībā, tiesas kolēģija atzīst, ka piespriestais brīvības atņemšanas sods ir mīkstināms.

Tiesas kolēģija atzīst, ka konkrētajā gadījumā ir pārkāptas arī apsūdzētā /pers. I/ tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā.

Tiesas kolēģija atzīst, ka arī /pers. I/ nosakot sodu ir piemērojami Krimināllikuma 49.[1] panta nosacījumi.

Tiesas kolēģija, izvēloties konkrētu Krimināllikuma 49.[1] pantā noteikto kritēriju /pers. I/, ņem vērā kriminālprocesa ilgumu, noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, noziedzīgā nodarījuma realizēšanas pakāpi , apsūdzētā personību un lomu izdarītajā noziedzīgajā nodarījumā, Krimināllikumā paredzēto sodu ietekmējošos apstākļus, kā arī apstākļus, kas raksturo kriminālprocesa nepamatotu novilcināšanu.

Tiesas kolēģija ievērojot minētos apstākļus, atzīst, ka apsūdzētajam /pers. I/ nosakot sodu ir piemērojami Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punkta nosacījumi un noteiktais sods ir mīkstināms.

Nosakot sodu /pers. I/, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punkta nosacījumus, ņem vērā arī to, ka viņam nebija piemērots brīvības atņemšanas sods, viņš neatrodas apcietinājumā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu brīvības atņemšanas sods /pers. I/ nosakāms nosacīti ar pārbaudes laiku.

Konkrētajā gadījumā tiesas kolēģija konstatējot to, ka /pers. I/ tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā nav ievērotas, nesaskata pamatu Krimināllikuma 58.panta piektās daļas piemērošanai, tas ir atbrīvošanai no krimināatbildības, kā to lūdz aizstāve, ņemot vērā radīto kaitējumu valstij un noziedzīgā nodarījuma raksturu.

Krimināllikuma 58.pantā norādītie apstākļi, tai skaitā šī panta piektajā daļā, nav imperatīva norma, jo konstatējot pantā norādītos apstākļus, procesa virzītājam ir tiesības atbrīvot apsūdzēto no krimināatbildības, taču tas nav pienākums, uz to ir norādīts arī judikatūrā (Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2014.gada 19.septembra lēmums lietā Nr.SKK-417/2014, Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2006.gada 13.februāra lēmums lietā Nr.SKK-94/06).

Ar 2004.gada 15.oktobra Liepājas prokuratūras prokurora A.Šķēles lēmumu Valsts ieņēmumu dienesta Kurzemes reģionālās iestādes Liepājas nodaļa atzīta par civilprasītāju krimināllietā 24725, 94 Ls (3.sēj. 186.lpp.)

Kā redzams no lietas materiāliem augstāk minētā VID nodaļa pirmās instances tiesā ir uzturējusi pieteikto kompensāciju (4.sēj 132.lpp.), kā arī uz lietas izskatīšanu pirmās instances tiesā citā tiesas sastāvā augstāk minētā VID nodaļa ir iesniegusi tiesai iesniegumu, kurā lūdza lietu izskatīt viņa prombūtnē un pieteiktā kaitējuma kompensācija uzturēta pilnā apjomā (4.sēj. 132.lpp.). Pieteikto kompensāciju tiesā uzturēja arī prokurors, lūdzot to piedzīt par labu valstij, jo izvairoties no nodokļu nomaksas un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas, zaudējums tiek radīts valstij. Uz to norāda arī Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2012.gada 12.marta lēmums lietā Nr.SKK-78(79)/12.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu pieteiktā kaitējuma kompensācija pilnā apmērā tika piedzīta par labu valstij, ko tiesas kolēģija atzīst par pamatotu. Valstij nodarītais kaitējums apstiprinās ar lietas materiāliem, tai skaitā ar VID audita pārskatu Nr.1, kuru tiesas kolēģijai nav pamata apšaubīt. Spriedums šajā daļā netika apstrīdēts. Bez tam, kā redzams no Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2014.gada 25.februāra lēmuma (5.sēj. 82.-94.lpp.), izskatot prokurora kasācijas protestu un aizstāvja kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas 2013.gada 30.septembra spriedums daļā par piespriesto kaitējuma kompensāciju par labu valstij, nav atcelts.

Uz doto brīdi VID uztur pieteikto kaitējuma kompensāciju pilnā apjomā (5.sēj 2.lpp.), kuru uzturēja arī prokurors, lūdzot piedzīt to solidāri no abiem apsūdzētajiem valstij par labu.

Tiesas kolēģija neatzīst par pamatotu aizstāvja viedokli, ka kaitējuma kompensācija dotajā kriminālprocesā nav nosakāma uz tā pamata, ka uz šodienu nepastāv VID Kurzemes reģionālā Liepājas nodaļa un tai nav tiesībpārņēmeja.

Tiesas kolēģija uzskata, ka atbildība par nodokļu nenomaksu SIA/Nosaukums/vārdā ir abiem apsūdzētajiem, jo viņiem abiem bija tiesības pārstāvēt sabiedrību.

Neviens no viņiem savu pienākumu pārstāvēt sabiedrību nav darījis atbilstoši likuma normām.

Saskaņā ar Civillikuma 1675.pantu par zaudējumiem, kas nodarīti ar noziedzīgu nodarījumu, solidāri atbild ne tikai izpildītājs vai izpildītāji, bet arī organizētājs uzkūdītājs un atbalstītājs.

Tiesas kolēģija atzīst, ka kaitējuma kompensācija ir pamatoti piedzīta solidāri no apsūdzētajiem /pers. H/ un /pers. I/ par labu valstij.

Šajā daļā arī Latvijas Republikas Augstākā tiesa iepriekšējo apelācijas instances tiesas spriedumu atstāja negrozītu.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 3.punktu, Krimināllietu tiesas kolēģija

nosprieda

atcelt Liepājas tiesas 2012.gada 5.jūnija spriedumu daļā par /pers. H/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas un viņam noteikto galīgo sodu, daļā par /pers. I/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas.

/pers. H/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 218. panta otrajā daļā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, sodīt ar brīvības atņemšanu uz 8 (astoņiem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55. pantu sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 8 (astoņiem) mēnešiem.

/pers. I/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un Krimināllikuma 218. panta otrajā daļā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, sodīt ar brīvības atņemšanu uz 6 (sešiem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55. pantu sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 6 (sešiem) mēnešiem.

Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu.

Piedzīt no /pers. I/ par aizstāves S.Kalniņas veikto darbu apelācijas instances tiesā 140 EUR (viens simts četrdesmit *euro*) par labu valstij.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.pantu noteikt /pers. I/ piedzīto procesuālo izdevumu labprātīgai izpildei 30 dienu termiņu no nolēmuma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākajā tiesā Kriminālprocesa likuma 574.pantā un 575.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja Ž.Vēvere

Tiesnese S.Gļazere

Tiesnese B.Būmeistere